

Fugler i Norge 2004

Rapport fra Norsk faunakomiteé for fugl (NFKF)

Dvergsvane *Cygnus columbianus* Merkja, Fet (OA) 4.4.2004. Kun 27 individer ble registrert i Norge i 2004, en svak forekomst som nok er forårsaket av lave antall av arten i Rogland. Foto: Jørn Lønner.

**Tore Reinsborg, Torborg Berge, Espen Lie Dahl,
Christer Kamsvåg & Øystein R. Størkersen**

Dette er årsrapport nr. 14 og meddelelse nr. 15 fra NFKF. Forrige rapport ble publisert i *Ornis Norvegica* 1-2008 (Reinsborg *et al.* 2008). Dette er det 18. virksomhetsåret for NFKF.

NFKFs sammensetning og arbeid

For 2004-rapporten har NFKF hatt følgende sammensetning og arbeidsfordeling: Tore Reinsborg (sekretær; vadere-buskspurver), Christer Kamsvåg (svaner, lommer-hegrer), Torborg Berge (gjess-ender), Espen Lie Dahl (hønsefugler, rovfugler-tranefugler) og Øystein R. Størkersen (værdedata).

Utforming av rapporten

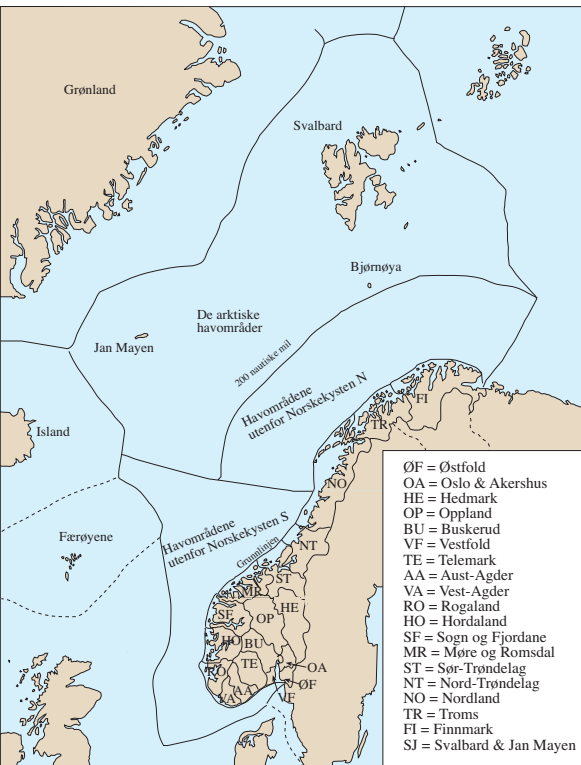
Denne rapporten har lagt til grunn de artsforhold som står omtalt i de ulike LRSK-rapportene, og er satt opp i tråd med NFKFs egen rapporteringsliste (se

Værnesbranden *et al.* 2001). Observasjoner som skal behandles av Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF) vil ikke bli publisert i NFKFs rapport. Likeledes vil artsforhold som anses å ha mer lokal interesse heller ikke bli omtalt. I visse tilfeller vil NFKF-rapporten kunne inkludere observasjoner som går ut over de begrensninger som settes av NFKFs egen mal, slik som for eksempel spesielle forekomster. Generelt vil NFKF alltid legge vekt på å sammenfatte observasjoner fremfor å liste alle kronologisk. Bruk av tabeller er et eksempel på dette. For flere arter er det inkludert tilleggsopplysninger fra foregående år når disse ikke er inkludert i tidligere rapporter. For å få en oppdatert oversikt over antall observasjoner for enkelte arter, kan det derfor også lønne seg å sjekke NFKF-rapporter for årene etter det aktuelle året.

Rapportering og datainnhenting

NFKF ønsker å takke alle kontaktpersoner i LRSKene for særdeles godt samarbeid i produksjonen av denne rapporten. Imidlertid er det fortsatt slik at flere LRSKer kun leverer trykte versjoner av sine rapporter, men det forventes at NFKF fra nå av også skal få tilsendt datagrunnlaget elektronisk. En Excel-basert er sendt ut til alle LRSKene og håpet er at NFKF fram til Artsobservasjoner.no tar over som rapporteringsverktøy for fullt, vil få tilsendt alle observasjoner i form av Excel-filer fra LRSKene. Komiteen ber derfor om at alle LRSKene leverer sine rapporter i et slikt format, i tillegg til trykt versjon av rapporten.

For å bedre datagrunnlaget har NFKF også for årets rapport gått gjennom basene *www.fugler.net* og *BV mobil/Feltornitologene* for noen arter. I tillegg er data fra den nettbaserte basen Norsk Hekkefuglatlas (*www.fugleatlas.no*) benyttet for noen arter. Alle data

Figur 1. Oversikt over de ulike rapporteringsområdene i Norge. Områdeinndelingen følger fylkesgrensene, mens spesielle regler gjelder for havområdene. Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder regnes som ett område, og har sin egen LRSK (adresser til LRSK finnes på <http://www.birdlife.no/organisasjonen/nskf/lrsk.php>). Observasjoner fra havområdene utenfor Norskekysten N (HN) (nord for polarsirkelen) skal sendes til LRSK-Troms, mens observasjoner fra havområdene utenfor Norskekysten S (HS) skal sendes til LRSK-Hordaland.

av funn (som krever beskrivelse) hentet fra basene er sendt til de respektive LRSKene for kvalitetssikring, og kun godkjente data er inkludert i denne rapporten. Det faktum at en så stor andel av observasjonene ikke er innsendt til LRSKene gir grunnlag for bekymring, og vil medføre at NFKF-rapportene blir mangelfulle. Vi oppfordrer derfor alle observatører sterkt til å sende inn sine observasjoner til sine LRSKer, men samtidig bør LRSKene tilrettelegge for bedre innrapportering. I framtidige NFKF-rapporter blir ikke tilleggsbasene gjennomgått av NFKF-komiteen da dette er meget arbeidskrevende, men vi oppfordrer alle LRSKene til å gå gjennom disse basene og deretter eventuelt innhente opplysninger av interesse ved å kontakte observatørene direkte. Noen LRSKer har innarbeidet denne praksisen med godt resultat. NFKF ønsker i tillegg å presisere viktigheten av at LRSKenes rapporteringslister er i samsvar med NFKF sin rapporteringsliste (se Værnesbranden *et al.* 2001).

NFKF oppfordrer alle LRSKene til automatisk å sende inn sine rapporter når disse er ferdige. Når det utgis rapporter fra fuglestasjoner eller andre publikasjoner av interesse, vil vi også oppfordre til å sende NFKF-sekretæren eller NOF-sentralt et eksemplar, eller i det minste gjøre NFKF oppmerksom på at slike publikasjoner er utgitt.

NFKF har mottatt publiserte LRSK-rapporter for 2004 fra SJ, NO, NT, ST, MR, HO, AA, TE, VF, BU, OA, OP, HE og ØF. Fra følgende LRSK-er er det kun mottatt rapporter pr. Excel-fil og/eller uferdige rapporter: FI, SF, RO og VA. Noe data fra TR er sakset fra en tidligere sendt Excel-base, og hvor de respektive observasjoner er godkjent i LRSK.

Artsobservasjoner.no og revisjon av NFKFs rapporteringsliste

I forrige rapport (Reinsborg *et al.* 2008) ble en ny rapportliste gjeldende f.o.m. rapportåret 2008 presentert. NFKF vil nå oppfordre samtlige LRSK-er til å tilpasse rapportlistene sin i henhold til denne lista. I og med at *Artsobservasjoner.no* vil bli NFKF sitt rapporteringsverktøy bør nå alle LRSK-er gå inn på denne nettsiden og oppdatere rapportlistene sine. Det vil komme mer informasjon vedrørende *Artsobservasjoner.no*, når alle funksjonene som NFKF trenger er på plass.

Områdeinndeling

Rapporteringsområdene følger fylkesinndelingen, og hvert område har sitt LRSK bortsett fra fylkene Oslo og Akershus som deler LRSK og publiserer observasjoner samlet. Fylke for disse markeres ikke, da Oslo kommune tilsvare Oslo fylke. Observasjoner fra andre kommuner hører følgelig til Akershus. Det er valgt en betegnelse for hvert område i form av to bokstaver (Fig. 1). Videre regnes Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder som ett område (SJ), og de har sitt eget LRSK. Alle observasjoner fra havområdene utenfor norskekysten nord for polarsirkelen sendes LRSK-Troms, mens tilsvarende for havområdene sør for polarsirkelen sendes LRSK-Hordaland og publiseres

som hhv. HN og HS. Fylkesfordelingene presenteres i følgende rekkefølge for hver art: SJ, FI, TR, NO, NT, ST, MR, SF, HØ, RO, VA, AA, TE, VF, BU, OA, OP, HE, ØF. Hvis observasjoner rapporteres fra for eksempel VF-ØF, betyr det at BU, OA, OP, HE også er med i rapportområdet.

Artsomtaler

For de artene som skal rapporteres for hele landet, eller nesten hele landet, er det i starten av artsomtalen satt inn en tabell som viser antall ind. gjeldende rapportår, akkumulativt antall ind. i hele NFKF sin virksomhetsperiode, gjennomsnittlig antall ind. første 10-årsperiode, rangering av antall ind. for gjeldende rapportår i forhold til tidligere år i NFKF sin virksomhetsperiode og de tre beste årene i NFKF sin virksomhetsperiode. I disse tabellene er inkludert kun voksenfugler fra hekkfunn. Minimumsantall er brukt i summeringene, og gjennomsnittsverdiene er avrundet til nærmeste hele tall.

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år

Forklaring av systematikk

I likhet med NSKF følger NFKF anbefalinger fra Association of European Records and Rarities Committees/Taxonomic Advisory Committee (AERC/TAC) når det gjelder taksonomisk status. For en nærmere redegjørelse se NSKFs nettside www.birdlife.no/organisasjonen/nskf og AERCs nettside www.aerc.eu. I 2003 anbefalte AERC/TAC endringer i den systematiske rekkefølgen for fugl. Endringene innebærer at andefugler og hønefugler (Galloanserae) plasseres fremst i den systematiske rekkefølgen etter strutser (Struthioniformes). For en nærmere redegjørelse se Collinson (2006). Aldersbestemmelse er angitt med K(alendarår)-systemet eller fjærdrakt-systemet.

Bak det vitenskapelige artsnavn kan det stå en spesifisering av hvilken type funn det dreier seg om. Hvis det ikke er noen anmerking, betyr det at alt som rapporteres i Norge er behandlet. Unntak fra denne praksis forekommer, men da er det nærmere spesifisert i teksten hvilken begrensning det gjelder.

Forkortelser

Ind.= individ, sy.= syngende, fa.= fanget, lok.= lokalitet, rm.= ringmerket, sdr.= sommerdrakt, vdr.= vinterdrakt, min. eller += minst, maks.= maksimalt, s.st.= samme sted, ekl.= eklipsdrakt (andefugl myter i perioden sommer-høst og hanner hos ender får da en ♀-lik drakt), pt (N)= på trekk (mot nord) og d.å.=dette år.

Fjærdraktssystemet

Juv.= juvenilus (første fullstendige fjærdrakt), imm.= immaturus (juvenil eller ikke fullt utfarget fjærdrakt), subad.= subadultus (ikke juvenil, men heller ikke

adult), ad.= adultus (utfarget fjærdrakt/fullvoksen, ♂/♂♂ = hann/er, ♀/♀♀ = hunn/er, ♀-farget= hunnfarget (kan være hanner i eklipsdrakt eller ungfugler).

Kalenderårssystemet

K= kalenderåret, 1K= 1. kalenderår (klekket samme år), 2K= 2. kalenderår (klekket året før), 2K+= 2. kalenderår eller eldre osv.

Forekomst

I artsgjennomgangen er det brukt en rekke symboler som skal forklare hvilken forekomst NFKF ønsker å få rapportert: O= alle obs., S= sommer, V= vinter, FV= ferskvann, I= innland, UA= underart, H= hekking og T= trekk. Komma skiller forhold f.eks.: (hekking, vinterfunn) og angir eventuell geografisk avgrensning. Konkret eksempel på svarthalespove: Alle obs. ønskes bortsett fra TR og RO, der bare hekkinger og vinterfunn skal rapporteres. Dersom ingen avgrensning er oppgitt inkluderes alle observasjoner.

English explanation to abbreviations

Each county is given a two-letter code (see Fig. 1). Following the scientific name for each species, a code is used to indicate what kind of record(s) and from which part(s) of Norway that are included in the report. If the species lacks a code then all records from all parts of Norway are considered.

Abbreviations

Sex: ♂/♂♂ = male/males, ♀/♀♀ = female/females, Age: 1K= 1st calendar year, 2K= 2nd calendar year and so on. Occurrence: O= all records wanted, S= summer, V= winter, FV= freshwater, I= inland, UA= subspecies, H= breeding and T= migration.

Værforhold i 2004

Året 2004 ble det sjettemåneders varmeste år siden 1867, med 1,4 grader over normalen. De største avvikene fra normalen opplevde man i Finnmark, der for eksempel Vardø fikk 3,1 °C i middel og det er der nest høyeste temperatur som er målt siden rekorden i 1938. Også Vestlandet fikk en betydelig høyere middeltemperatur, som f. eks. Utsira med 8,6 °C (1,3 °C over snittet). Høyeste temperatur i landet ble målt på Vossevangen (HO) med 32,4 °C den 11. august og laveste ble målt på Sihcjavri (FI) med -37,5 °C den 10. februar. Som ofte før var de varmeste områdene i landet fra Vest-Agder til Hordaland, med årsmiddeltemperaturer rundt 8 °C. For hele året kom det 110 % av normalnedbør i landet, mens de største avvikene kom fra Trøndelag og Møre og Romsdal med opptil 140 % av normal nedbør.

I arktiske områder var årsmiddeltemperaturen på Svalbard godt over normalen, med -4,4 °C på Svalbard lufthavn (2,3 °C over normalen). Høyeste maksimumstemperatur ble målt på Bjørnøya med 22,8 °C den 27. juli, som også er ny julirekord der. Sveagruva noterte den laveste temperatur med -34,7 °C den 10. februar. Bjørnøya noterte også den tredje største døgnnedbør siden målingene startet i 1920 med 39,4 mm den 21. august.

I havområdene åpnet året med høyest vindhastighet den 1. januar på Gullfaks C med 27,1 m/s, deretter varte det til 14. desember før det ble målt like sterk vind med 27 m/s på værskipet Polarfront. Desember var for øvrig generelt preget av mye vind og høye bølger i havområdene. Temperaturmessig ble 2004 et av de varmeste i havområdene (målingene startet i 1980). Middelet for Ekofisk ble 9,9 °C og middel for sjøtemperaturen ble for Ekofisk 10,2 °C (det tiende høyeste) og for Polarfront 9,1 °C (tredje høyeste siden 1949).

Generelt innebar vinterperioden fra og med desember 2003 til februar 2004 høyere temperaturer over hele landet enn normalen. Deretter ble det mildvær med temperaturer over normalen fra februar frem til og med september for så å bli avløst en litt kaldere oktober. Mildværet returnerte igjen i november og varte ut året. Riktignok varierte nedbøren sterkt gjennom året og i de enkelte landsdeler, men årssnittet for landet som helhet sluttet på 110 % av normalen. De mest nedbørrike deler av landet var ikke overraskende Vestlandet, med Kvamskogen (HO) 3395 mm (108 %) på toppen og Takle (SF) med 3287 mm (103 %). Minst i landet fikk Saltdal (NO) med 115 mm (40 %), Drevsjø (HE) 377 mm (66 %) og Alta (FI) med 378 mm (95 %).

Høsten 2003 og vinteren 2004

En kald senhøst 2003 ble avløst av en mild vinterperiode, med temperaturer over normalen for hele landet (unntatt Finnmark). På indre og høyreliggende deler av Østlandet var det for eksempel 3-4 °C over normalen. Høyeste middeltemperatur for landet kom som vanlig fra Vestlandet, der Svinøy (RO) fyr eksempelvis målte 4,2 °C (1 °C over normalen). Laveste middeltemperatur kom som vanlig fra Finnmarksvidda der Karasjok (FI) hadde -15,5 °C (0,5 °C over normalen). Ikke uventet kunne Sunndalsøra (MR) skilte med høyeste vintertemperatur med 16,4 °C den 10. desember 2003 og laveste kom igjen fra Karasjok (FI) med -37,8 °C den 24. desember 2003. Også av nedbør kom det mer enn normalen med snitt på 130 %. I Troms og Finnmark kom det 175-250 % av normal vinternedbør. Takle (SF) målte størst døgnnedbør for vinteren med 95,5 mm den 11. desember. En mild og fuktig januar-februar fortsatte inn i mars, der månedstemperaturen ble høyere enn normalen i hele landet. Spesielt i Finnmark var avviket stort, med 4-5 °C høyere enn normalen. Mars kom også til å bli en av de seks mest nedbørfattige på de siste 50 år. I Arktis var også marstemperaturene blant de høyeste siden målingene startet på tidlig 1900-tallet og ny marsrekord ble satt på Jan Mayen.

Våren 2004

Våren ble innledet med en ny eksepsjonelt varm april, faktisk med de høyeste månedstemperaturer siden målingene startet i 1867. Det samme gjaldt for Svalbard og Nordsjøen. Middeltemperaturen ble 2,2 °C for perioden mars-mai. Bare 2002 har dermed vært varmere. Størst avvik kom i Troms og Finnmark med 3 °C over normalen. Varmest i landet var det på Vestlandet i perioden. Høyeste temperatur ble målt i Orkdal (ST) med 26,6 °C den 6. mai og kaldest var Røros (ST)

med -31 °C den 5. mars. Nedbøren var ujevnt fordelt, men for landet som helhet var den på normalen. Både i Møre og Romsdal og i Nordland kom det inntil 175 % av normalen, mens i Troms og Finnmark kom det under halvparten av normalen.

Sommeren 2004

En varm vår ble avløst av en kjølig juni, med månedstemperaturer under normalen i så godt som hele landet. I Møre og Romsdal ble det notert en av de mest nedbørrike junimåneder som er registrert med 200-250 % av normalen. I juli var det derimot stort sett mindre nedbør enn normalen flere steder i landet. Juli var mer variabel med hensyn på temperatur og nedbør. Det var temperaturer over normalen i nord, mens den var lavere enn normalen i sør. For store deler av Finnmark var dette den fjerde varmeste juli siden 1900 (4-5 °C over normalen). En varm juli fortsatte inn i august med over middel i hele landet. Kraftig regnvær opplevde deler av Sørlandet med inntil 200 % av normalen. Varmest i landet var det rundt Oslofjorden, med for eksempel 16,2 °C i Sarpsborg (ØF) og Færder fyr (VF) i snitt for sommeren. Vossevangen (HO) kunne igjen skilte med høyeste temperatur på 32,4 °C den 11. august, mens laveste temperatur hadde Sognefjellshytta (SF) med -4,2 °C den 16. juni.

Høsten 2004

Også i september var temperaturene over normalen i hele landet. Til gjengjeld kom det mye nedbør, der en rekke værstasjoner noterte nye rekorder. Bl.a. Opstveit i Kvinnherad kommune fikk den 15. november 195 mm og det er fjerde høyeste døgnnedbør noensinne registrert i Norge. Varmen fortsatte i oktober, mens nedbøren ble uvanlig lav. Noen steder var dette en av de 2-3 tørreste oktober måneder siste 50 år. I november falt temperaturene ned på normalen, mens nedbøren satte nye rekorder i Oppland, Møre og Romsdal og Trøndelag sammenlignet med de siste 100 år. Samlet sett var temperaturer for denne tremånedersperioden 0,6 °C over normalen. Mildest var det i Sør-Norge med Lindesnes (VA) 10,1 °C og Utsira (RO) 9,8 °C. Lavest var det på Finnmarksvidda og i fjellet i Sør-Norge, med Sihcjavri (FI) -2,4 °C og Sognefjellshytta (SF) med -1,8 °C. Nesbyen kunne skilte med høyeste temperatur med 25,3 °C den 5. september og Kautokeino (FI) med laveste temperatur med -34,3 °C den 21. november. En litt kjølig november ble avløst av en betydelig varmere enn normalen desember i hele landet. I Finnmark var månedstemperaturen i desember den fjerde høyeste siste 50 år. Også desembernedbøren satte nye rekorder på Vestlandet, Nordland og Bjørnøya.

Kilde: Meteorologisk Institutt

ARTSGJENNOMGANG

Knoppsvane *Cygnus olor* (O SJ-HO)

Størsteparten av funnene kommer som for 2003 fra HO. Fra Etneosen, Etne meldes det om opptil 2 ad. + 5 2K 7.3 og 3 par ved tradisjonelle hekkelokaliteter i Etne 19.3. 1 par hekket også på ny lokalitet i Nordretjøndno, Fitjar 16.4-1.6. Ellers er det rapportert om ca. 35-40 ind. ved diverse andre lokaliteter i HO i 2004, de aller fleste fra sør i fylket. De andre observasjonene i rapportområdet i 2004 kommer fra NT og MR med hhv. 6 og 4 registrerte ind.

Dvergsvane *Cygnus columbianus*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
27	616	42	12	96, 98, 01

Kun 27 ind. ble registrert i 2004. Flest ind. er registrert i RO og ØF med hhv. 9 og 8 ind. Antall fugler på Jæren (RO) vinterstid var som i fjoråret lavt. To ad. som fartet mellom Håtangen og Torland fra jan. til mars og 2 ad. i området fra Orrevatnet til Bore var de eneste. De andre funnene fra RO var på høsten: 2 ad. på gjennomtrekk Orrevatnet 11.10 og 3 ad. samme sted 11.11. Fuglene som dukket opp i nov. holdt seg i området ut året. I ØF ble 1 ad. observert på Rokkevannet, Halden 17.3 og 2 ad. + 2 2K ved Hærseterøya, Trøgstad 21.3. De tre andre funnene kommer alle fra Kallaksjøen, Trøgstad; 2 ad. 2.4, 2 ad. + 2 2K 8.4 og 1 ad. 4.-6.11. INT ble det gjort 3 funn av enkeltindivider; 1 ad. Mære, Steinkjer 18.-20.3, 1 ad. Fossem, Steinkjer 28.3 og 1 ad. Hopen, Vikna 29.10. I MR var den returnerende voksenfuglen på plass for 14. år på rad i Gaustadvågen, Eide. I VF ble 1 2K observert på Gjennestadvatnet, Stokke 9.-16.4. I OA var det 4 funn av til sammen 5 ind.; 2 ad. Årnestangen, Rælingen 21.3, 1 ad. Tuentangen, Fet 27.-29.3, 1 ind. Merkja, Fet 3.-8.4 og 1 2K ptNØ Rolfstangen, Bærum 18.4.

Sangsvane *Cygnus cygnus* (S 6-8 NT-ØF)

Totalt 23 hekkefunn ble gjort i rapportområdet. Dette er over en dobling i antall fra 2003. Flest hekkefunn ble gjort i HE hvor det ble konstatert hekking på 11 ulike lokaliteter. Også i NT har arten etablert seg med totalt 7 hekkefunn i 2004. Øvrige hekkefunn fordelt på fylker var som følger: BU (1), OA (2) og OP (1). *Andre sommerfunn*: Totalt 25 ind. ble registrert sommerstid med følgende fylkesfordeling: NT (1), ST (5), HO (5), RO (4), TE (2), BU (4) og OP (4).

Sædgås *Anser fabalis* (O+FI)

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
282	3767	275	5	96, 98, 01

Funnmassen på 282 ind. er under gjennomsnittet for de siste ti år (326). En stor del av funnmassen stammer fra RO, med min 81 ind. på senvinteren og tidlig vår. Fra NT er det meldt om 11 ind. som viste karakterer til ua. *rossicus*, bl.a. 2 ind. ved Leksdalsvatnet, Verdal 29.5. Øvrige sædgjess som er meldt inn med karakterer til u.a. *rossicus*, er 1 ind. Storemyr, Skien (TE) 12.-15.1, 1 ind. Risleheimøya naturreservat, Lom (OP) 29.5, 1 ind. Bjårvatnet, Hå (RO) 30.-31.5 og 1 ind. Kårstø, Tysvær (RO). Fra HO er det også meldt om 2 ind. Lundarosen, Voss i perioden 21.-31.12 som trolig dreide seg om ua. *rossicus*. Ingen hekkefunn er rapportert. Det foreligger ett sommerfunn: 6 ind. Tjøtta, Alstadhaug (NO) 25.8. Dette dreide seg imidlertid om tidlige høsttrekkere. *Vinterfunn*: Det var bra med funn i perioden jan.-mars (120 ind.), mens nov.-des. har få funn med bare 14 ind. Nordligste desemberfunn var 2 ind. Lundarosen, Voss (HO) 21.-31.12. Den stadig tidligere (primo april) ankomsten på de tradisjonelle vårtrekk-lokalitetene, gjør at noen av funnene i mars dreide seg om tidlige trekkfugler, og ikke overvintring. *Tillegg*: 6 ind. i BU i 2003 og 1 ind. i HE i 2001. *Rettelse*: Riktig antall for OA i 2003 er 15 ind.

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*

Nyttig og oppdatert oversikt over bestandsutvikling og trekkforløp er å finne på nettstedet www.pinkfoot.net. Via de vanlige kanalene kom første vårfunn fra rasteplassene rundt Trondheimsfjorden med 2 ind. Eidsbotn, Levanger (NT) 27.3. Maks. registrering som er rapportert fra NT på en dag over flere aktuelle rasteplasser er minst 32 600 ind. 8.5. Dette utgjør om lag 75 % av Svalbard-populasjonen, og viser at Nord-Trøndelag har en økende betydning som vårrasteplass for Svalbard-populasjonen av kortnebbgås. Gjessene fortsetter å ankomme regionen tidligere hver vår, og oppholdsperioden med konsentrasjoner på tusensvis av gjess som bruker områdene er fra omkring 10.4-15.5. LRSK-OP gjør oppsummeringer av trekksobservasjoner i sitt fylke. Vårtrekket over OP ble estimert til rundt 12 600 ind. med hovedtyngden rundt midten av april. Høsttrekket skjer fra september, med et estimat på 5200 ind. p.t. over OP. Trekktopp 7.10 var litt seinere enn normalt, selv om det ikke er noen tydelig forskyvning av tidspunktet for høsttrekket. *Hekkefunn*: Ingen bekrefte hekkefunn foreligger fra fastlandet. Fra SJ meldes det om stadig flere hekkende par i Adventalen. Også på Bjørnøya ble det registrert 5 par i hekketiden. Et spennende sommerfunn var 1 ind. Tjeldstø, Øygarden (HO) 12.-30.6 og 1 ind. Hjeltneset, Steinkjer (NT) 4.6-3.7 (trolig samme fugl som i Klingsundet, Steinkjer (NT) 1.6 og Holmvikbukta, Verran (NT) 29.6). Det ble også observert 1 ind. i Bestumkilen, Oslo (OA) 22.7-11.8 og 35 fugler på trekk vestover utover havet fra Hamningberg, Båtsfjord (FI) 22.6. Sistnevnte observasjon kan derfor anses som seint vårtrekk, og ikke hekking.

Den stadig tidligere ankomsten (primo april) på de tradisjonelle vårtrekk-lokalitetene gjør at noen av funnene i mars dreide seg om tidlige trekkfugler, og ikke overvintring, jf. tab. 2. Fra OA er det meldt om hele 150 ind. over Fornebu, Bærum 30.3.

Sædgås *Anser fabalis* Håvika ved Titran, Frøya (ST) 27.3.2004. Dagen etter dukket den opp på Nyjord, Titran. Fuglen viste karakterer til nominatunderarten. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Tabell 1. Funn (ind.) av sædgås *Anser fabalis* i Norge (÷ FI) 2004.

Records (individuals) of Bean Goose Anser fabalis in Norway (excl. Finnmark) 2004.

Fylke	jan.-mars	Vår	Sommer	Høst	nov.-des.	Total
<i>County</i>	<i>Jan.-Mar.</i>	<i>Spring</i>	<i>Summer</i>	<i>Autumn</i>	<i>Nov.-Dec.</i>	
SJ	-	-	1	-	-	1
TR	-	1	-	-	-	1
NO	-	-	6	6	-	12
NT	1	29	-	10	-	40
ST	9	2	-	-	-	11
HO	2*	-	-	-	2	4
RO	75	4	-	3	6	88
VA	4**	5	-	1	6	16
AA	10	-	-	-	-	10
TE	1	3	-	1	-	5
VF	1	1	-	9	-	11
OA	2	52	-	-	-	54
OP	-	11	-	-	-	11
HE	-	1	-	-	-	1
ØF	9	7	-	1	-	17
Total	114	116	7	31	14	282

* Ett ind. samme som nov.-des. 2003 (same ind. registered previous Nov.-Dec.).

** 3 ind. samme som høst 2003 (3 ind. same ind. registered previous Nov.-Dec.).

Tundragås *Anser albifrons*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
607	6063	486	3	97, 98, 04

Med min 607 ind. var det en god forekomst. Det er som vanlig RO som dominerer. Hele 320 ind. av den østlige ua. *albifrons* ble registrert i RO jan.-mars. Dette var nok mange av de samme fuglene som ble registrert i nov.-des. 2003. Også VA hadde en meget bra forekomst i jan.-mars med min. 60 ind., hvorav de fleste i Farsund. Det er ikke rapportert om hekkforsøk eller sommerobservasjoner utover 1 ind. i Orrevatnet, Klepp (RO) 26.-28.8. Ingen vellykkede hekkinger er kjent av NFKF på fastlands-Norge av tundragås, og ingen rene tundragås-par er kjent. Av ua. *flavivirostris* er rapportert 1 ad. Kvasheim, Hå (RO)10.-16.10, 1 ad. Orreosen, Klepp (RO) 2.-18.4, 3 ind. 5.10 og 12 ind. Orrevatnet, Klepp (RO) 22.-27.11, samt 1 ind. Storøya, Selbu (ST) 31.10. *Fylkesfordeling*: SJ (1), FI (3), NO (9), NT (20), ST (24), HO (6), RO (453), VA (76), TE (1), VF (5), BU (5), HE (2) og ØF (2). *Tillegg*: 1996: 1 ind i ØF, 2000: 2 ind. i ØF, 2001: 2 ind. i ØF, 2002: 2 ind i RO og 2003: 4 ind. i ØF.

Dverggås *Anser erythropus*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
71	1245	146	10	95, 98, 97

Det er rapportert ett funn utenom FI: 3 ind. Radiosletta, Farsund (VA) 12.1. Tellingene fra Valdakmyra, Porsanger (FI) viser en fortsatt svak forekomst med 41 ind. om våren. Det ble registrert en nedgang på høsten fra de tre foregående årene, med 15 ad. og 12 juv. (Øien & Aarvak 2007). Dette er det dårligste året i virksomhetsperioden. Det er rapportert om fire kull med totalt 11 juv. fra Sverige, og den største høstansamlingen på høstrekket var 77 ind. (Strid 2005). De fleste fuglene fra Sverige ser ut til å holde en østlig trekkroute, og dette forklarer de få funnene utenfor FI i Norge.

Stripegås *Anser indicus*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
39	460	20	5	03, 00, 02

Årets funnmasse på 39 ind. utgjør under 1/3 av fjorårets funn. Selv om antall funn viser massiv nedgang fra 2003, er de fem beste årene de fem siste. Det er derfor for tidlig å si at dette tyder på en reell nedgang av antallet individer i Norge. De to Trøndelagsfylkene bidrar fremdeles med over halvparten av antallet ind. Dette er også de eneste fylkene med større ansamlinger enn 2 ind. Største funn er fra Falstadbukta, Levanger (NT), der 1-8 ind. oppholdt seg fra 5.6-30.8. Ellers skiller

Volløya, Trondheim (ST) seg ut med 6 ind. 23.8. De samme ind. ble også sett på Øysand, Gaulosen, Melhus samme dag. I og med et iøyenfallende utseende og stor størrelse er de lett oppdagbare. Det kan derfor ikke utelukkes at samme ind. er observert flere plasser i landet til ulike tider, og estimatet over antall kan derfor bli for høyt. Obs. av ind. tett temporært og geografisk er derimot slått sammen. Mønsteret i funnmassen følger tidligere år, med en hovedvekt av funnene i mai-juni og aug.-sept. Første funn var 1 ind. Nes, Bjugn (ST) 1.5 og siste funn var 1 ind. Romsåsen, Askim (ØF) 27.11. Ingen hekkfunn er rapportert. *Fylkesfordeling*: SJ (2), NO (2), NT (11), ST (10), HO (3), RO (2), AA (2), OA (4) og ØF (3). *Rettelse*: Riktig antall for OA i 2003 er 4 ind.

Snøgås *Anser caerulescens*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
18	234	15	6	01, 93, 95/98

Med 18 ind. holder funnmassen seg fortsatt lav. De fleste funnene foreligger fra RO og VA. Fra OA som har hatt hekkende gjess, er det kun rapportert om 2 ♀ flere steder i Oslofjordområdet. 20.5 ble 1 ♀ observert på reir på nordre Skjærholmen, Nesodden. Samme dag ble 1 ♀ observert på reir på Søndre Skjærholmen, Oslo med en hybrid snøgås x hvitkinngås ♂ på vakt. Ingen rapporter om vellykkede hekkinger. Funn i RO: 2 ind. av blå fase i Osen, Orrevatnet, Klepp 2.-8.4 er plassert i kategori D av NSKF. 2 ad. og 3 imm. Orrevatnet, Klepp 3.-8.8, alle merka i Tyskland. Disse kan muligens være de samme som ble observert på Lista og i Nesheimvannet, Farsund (VA) 20.6. Resterende funn: 1 ind. hvit fase i kortnebbgåsflokk Lein, Verdal (NT) 15.4, 1 ad. hvit fase Hovsfjæra, Ørland (ST) 8.-12.5 og 1 ind. Gjernestangen, Risør (AA) 21.4. Sistnevnte ble observert i en kortnebbgåsflokk på trekk østover. Flokken ble sett igjen ptN over Fiskumvatnet, Øvre Eiker (BU) ca. 2 timer seinere og landet på Karlsrudtangen, Ringerike (BU) en halv time etter. Det ble da konstatert at snøgåsa var ringmerket. Fra SJ meldes det om et voksent individ som beitet på Fuvelflyene i Adventsdalen 24.-25.5. Dette er høyest sannsynlig samme individ som ei hvit ubestemt gås som ble sett i flukt i samme område 23.5.

Kanadagås *Branta canadensis* (H SJ-NO)

I Nord-Norge er det kun rapportert inn hekkfunn fra Kvitblikkvatnet, Fauske (NO) 1.8. Det dreide seg om 3 par med hhv. 5, 5 og 3 juv.

Hvitkinngås *Branta leucopsis* (V, H-SJ)

Vinterfunn: Antall funn er betraktelig lavere enn foregående år. Dette skyldes i hovedsak at arten var nesten fraværende på Jæren (RO) i jan.-mars. De fleste funnene stammer likevel fra RO, hvor LRSK-RO melder om opptil 37 ind. i januar. Maks. registrering på en lokalitet var 35 ind. Utsira (RO) de to første ukene. Bore, Klepp (RO) hadde 1 ind. i perioden 10.-18.1. Ett

Tabell 2. Vinterfunn (ind.) av gjess i Norge 2004. J-M: januar-mars, N: november, D: desember.*Wintering geese (individuals) in Norway in 2004. J-M: January-March, N: November, D: December.*

Fylke	Sædgås		Kortnebbgås		Tundragås		Hvitkinngås		Ringgås	
County	Bean Goose		Pink-footed Goose		White-fronted Goose		Barnacle Goose		Brent Goose	
	J-M	D	J-M	N-D	J-M	N-D	J-M	D	J-M	D
NT	1	-	2	610	3	1	-	-	-	-
ST	9	-	16	350	15	1	1	-	-	-
SF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
HO	2	2	1	-	5	1	-	1	-	-
RO	75	1	50	324	320	34	37	9	1	-
VA	4	6	330	14	60	14	-	-	-	-
AA	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TE	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-
VF	1	-	114*	180*	-	-	-	-	-	-
BU	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
OA	2	-	330-340*	-	-	-	3	-	-	-
OP	-	-	100+	56	-	-	-	-	-	-
ØF	9	-	6	17	-	-	-	-	-	-
Total	114	9	949	1551	409	51	42	10	1	2

* inkluderer fugler på trekk/includes birds on migration

ind. også Håtangen, Hå 10.-17.1 og Orreosen, Klepp 18.1. Også 1 ind. Storemyr/Børsesjø, Skien (TE) jan. og 23.3 og Bakkestranda, Skien (TE) 20.-22.2 er anmerkningsverdig. ST rapporterer om 1 ind. Lauvøya, Åfjord 2.1 og i OA overvintret 3 ind. på Østensjøvatnet fra 2003-2004. Desemberbestanden bestod i RO bare av 9 ind. hvorav 2 i Klepp 3.-6.12, 2 ind. i Håvikvågen, Karmøy 4.12 og 5 ind. på Hårr, Hå 17.12. 1 ind. holdt seg på Herdla, Askøy (HO) fra okt. og ut året. *Hekkefunn:* Det ble ikke foretatt en fullstendig optelling av hekkende par i OA, men en ny rekord på 900 ind. Østensjøvatnet, Oslo 23.10 vitner om et godt hekkeår. Største innrapporterte funn var 35 hekkende par Skjærholmene, Nesodden 20.5. BU melder også om flere hekkende par på holmer og skjær langs kysten av Røyken og Hurum. Fra OP er det meldt om 4 par med til sammen 13 unger Eidsand, Gran; mot 3 par med 1 unge hver i 2003. Det er også meldt om 2 ind. i Totenvika, Østre Toten 11.6. Fra HE rapporteres 1 par med 4 pull. Rokosjøen, Løten gjentatte ganger i juli. Fra VF er det meldt om min. 2 hekkende par på Østenskjær, Horten 15.6. Fra ØF er der for femte året på rad rapportert om hekking, reir med 4 egg på Store Sletter, Råde 30.5, samt flere vokse med unger på Sletter 7.7. Det ble i tillegg funnet reir med 3 egg på Øra, Fredrikstad 30.5. *Interessante sommerfunn:* Arten ekspanderer som hekkefugl både på Østlandet og i Sør-Sverige, og det er dermed interessant å følge med sommerfunn selv om hekking ikke er konstatert. 1 ind. Orreosen (RO) 23.6, 2 og 3 ind. Lista, Farsund (VA) hhv. 2. og 8.6, 4 ind. Møringa, Horten (VF) 22.6, 6 ind. Ilene, Tønsberg (VF) 1.-2.6 og 2 ind. Borrevannet, Horten 8.6. Observasjoner fra nedre deler av Norsjø (1 ind. på holme ved Bergan Brygge og 1 ind.

Gåsodden, Fjærekilen, Skien 2.6) (TE) kan ha dreid seg om hekking. Interessant er også observasjonene av 2 ind. på Slettestjønnen NR, Rennebu (ST) 7. og 13.6. I HO ble 1 ind. sett sammen med 2 kanadagjess i Tinnhølen, Eidfjord 2.7.

Ringgås *Branta bernicla* (V, UA *bernicla*, UA *hrota* (O, TE-ØF)). Kun ua. *bernicla* i oversikt under.

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
11	641	54	11	94, 96, 98

Vinterfunn: Etter fjorårets store antall, ble 2004 et år med bare to innrapporterte vinterfunn. Utsira (RO) huset årets eneste overvinterer i RO 2.-12.1. (ua. *hrota*). 2 IK+ rastet også i Leikanger, Selje (SF) 17.12. Ua. *bernicla:* Funnmassen av denne østlige underarten holdt seg langt under gjennomsnittet. 1 ind. beitet sammen med en ringgås av ua. *hrota* på Hotellneset, Longyearbyen (SJ) 30.5. NT hadde 1 ind på vartrekk på Ørin, Verdal 9.4. Fra ST er det meldt om 1 ind. i Grandefjæra, Ørland 8.5. Fra RO er det meldt om 1 ind. Revtangen, Klepp 17.-18.4. Det foreligger i tillegg noen få obs. av ringgås fra april, juni og nov. der underart ikke er oppgitt i RO, så forekomsten kan ha vært sterkere. I VA ble 1 ind. observert på Nordhassel, Farsund 11.10. LRSK i AA kan melde fylkets andre registrering av underarten; 1 ind. Gjernerstangen, Risør 10.10. Fra VF er det meldt om 1 ind. Mølen, Larvik 6.-8.4, 1 ind. 17.7 og 2 ind. Møringa, Horten 21.9. Det meldes også om en sannsynlig *bernicla* i en flokk på 85 ind. ptS Farstad lykt, Fræna (MR) 9.9. Ua.

hrota: Fra VF foreligger det et funn fra vårtrekket på 61 ind. Møringa, Horten 29.5. Utover dette har ingen ua-bestemte ind. fra rapportområdet blitt meldt inn. Av ikke ua.-bestemte, ble det fra vårtrekket i VF rapportert inn 74 ind., alle fra Larvik med 1 ind. Mølen 28.4, 2 ind. Holone 26.5, 50 ind. Svenner 26.5 og 21 ind. Svenner 30.5. Fra TE er det meldt om totalt 311 ind., alle på vårtrekket over Jomfrulund, Kragerø i slutten av mai (eks. 220 ind. 29.5). I ØF ble totalt 21 ind. observert; 13 ind. observert på Brentetangen, Rygge 28.5 og 8 ind. på Akerøya, Hvaler 30.5. Bortsett fra det ene ind. i slutten av april, ser vårtrekket som vanlig ut til å foregå den siste uka i mai. Av sommerfunn kan 1 ind. fra Stugusjøen, Tynset (HE) 16.7 og 1 ind. Sandåsen, Tønsberg (VF) 18.7 nevnes.

Gravand *Tadorna tadorna* (V 12-1)

Vinterfunnene fortsetter å være fåtallige med kun 3 ind. i jan. og 1 ind. i des. **Alle funn:** 1 ind. Kirkehamn, Hidra, Flekkefjord (VA) 1.-16.1, 1 ind. Voksa-Sandøy, Sande (MR) 10.1 og 1 ind. Børaunen, Randaberg (RO) 30.1. Sistnevnte kan muligens være ett av de 2 ind. som ble observert på samme sted i des. 2003. Kun ett desemberfunn foreligger: Revtangen, Klepp (RO) 19.12.

Mandarinand *Aix galericulata*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
26	194	13	1	04, 96, 03

Funnmassen på 26 ind. er rekordstor og dobler gjennomsnittet fra 1991-2000. Funnmønsteret likner likevel foregående år med en hovedtyngde av ♂♂ (11 ind.) på våren. Nordligste funn var 1 ind. Hamnvatnet, Drag, Tysfjord (NO) 6.5. NO hadde for øvrig flest funn med 2 ♂♂ Lovund 7.-9.5, 3 ind. Loddvatnet, Bodø 9.-22.5 og 1 ♂ Skansøyra, Saltldal 8.10. Fra NT rapporteres 1 ♂ Utvorda, Flatanger 5.5 og 2 ♂♂ Overneset, Helgådalen, Verdal 22.5-14.6. I ST var det kun ett funn på høsten; 1 ♂ Bjerkan, Rotvatnet, Hemne 30.10. RO har alle vinterfunnene av arten; 1 ♀ Stemmen, Kverneland, Time 1.-26.1 og 1 ♀ Jørpeland, Strand 6.-20.11. LRSK har ført begge opp i kategori E. Også i 2004 var VA ute med det første vårfunnet; 1 ind. i Lognavatn, Åseral 7.-8.4. VAs andre funn er 1 ind. Tonstad, Sirdalsvatn, Sirdal 26.4. Ett av få sommerfunn var 1 ♂ Vrengen, Arendal (AA) 22.6. Fra Nome (TE) er det meldt om 1 ♂ Øra, Ulefoss 11.4, Straumen, Flåby 22.4 og Lunde sluse 26.4. Dette kan muligens dreie seg om samme individ. Ellers lå det 1 ♀ i Årnesbukta, hovedsakelig ved utløpet av Bøelva, Sauherad 9.-19.10. 1 ♂ oppholdt seg i Kongsberg sentrum (BU) 11.4-8.10. Den ble observert samme sted i 2003. I OP er det rapportert om 1 ♂ som oppholdt seg i Mesnaelva ved Kroken, Lillehammer i april. 1 ♂ ble også sett i Dokkadeltaet, Nordre Land 26.4 og i Etna ved Øiom, Søndre Land 27.4. På høsten ble 1 ♂ observert i Fredevika i Mjøsa, Gjøvik ca. 25.9-9.10. Alle registreringer i VF var fra Borrevatnet; 1 ♂ 9.5, 1 ♀ 12.6 og 1 ♂ 4.-18.9. Årets eneste funn i HE er 1 ♂ i Korildstaddammen, Løten

20.4. **Rettelse:** 2 ♂♂ i HE 16.5.2003 ble oppgitt på feil lokalitet. Riktig lokalitet er Sagtjernet, Elverum.

Snadderand *Anas strepera*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
194	1444	70	2	03, 04, 02

Funnmassen er fremdeles stor, selv om den ikke kan måle seg med 246 ind. i 2003. Dette skyldes i hovedsak en nedgang i innrapporterte snadderender fra RO, som er det viktigste fylket med totalt 65+ ind. Dette kan skyldes underrapportering, særlig fra sensommeren da snadderendene i likhet med andre gressender er i eklipsedrakt. Individuer som forflytter seg mellom vatn gjør det vanskelig å estimere antall, så antallene kan betraktes som forsiktige estimater, og totalt er minst 194 ind. observert i 2004. Funnmassen følger det vanlige mønsteret med en overvekt av vårfunn av par. Det første var 1 par Kurefjorden, Råde (ØF) 18.3. **Vinterfunn:** 1 ♂ oppholdt seg på Ysteneset, Røstlandet, Røst (NO) fra aug. og ut året. Ellers ble 1 ♀-f observert ved Tanemsbrua, Klæbu (ST) 30.12. Dette er sanns. samme fugl som ble obs. i Buvika, Skaun (ST) 19.12. Fra RO meldes det om 1 ♀-f fra Kvasheim, Hå 21.-31.12. Det er ingen rapporterte funn fra jan.-feb. **Hekkefunn:** Kun LRSK-RO melder om hekkinger, med tre konstaterte kull. Estimert på antall hekkende par er likevel på mellom 5-11 par i vatnene på Jæren. Funnmønsteret med mange par på i vårn indikerer at arten hekker mye mer regelmessig, men skjult levevis gjør det vanskelig å påvise hekkinger. **Fylkesfordeling:** FI (1), TR (8), NO (17), NT (6), ST (14), SF (1), RO (65+), TE (7), VA (17), VF (4), BU (7), OA (6), OP (20), HE (8) og ØF (13). **Tillegg:** 1 par Årnesbukta, Sauherad (TE) 28.4.2001, 1 ♀ Østensjøvannet, Oslo (OA) 1.10.2002, 1 par Horvereidvatnet, Nærøy (NT) 1.5.2003 og 1 par Kanalen, Nærøy (NT) 19.-20.5.2003. **Rettelse:** Riktig antall for OA i 2003 er 29 ind.

Stjertand *Anas acuta* (H, V)

Med 34 ind. rapportert vinterstid er funnmassen forholdsvis god. Utbredelsen med hovedvekt på Trøndelag og Sørvestlandet er som tidligere. Vinterfunnene hadde følgende fylkesfordeling (jan./feb.-des.): NO (1-2), NT (3-1), MR (1-1), HO (0-1), RO (min 8-12), VA (2-0), BU (1-0) og OA (1-0). **Hekkefunn:** 1 ♀ med 6 pull. er rapportert fra Budalsvatnet, Hol (BU) 6.7, og 1 ♀ med 4 pull. Røstlandet, Røst (NO) 30.7. I tillegg er det meldt om flere par med hekkeatferd, bl.a. 1 par i et tjern vest for Dalsbygda, Os (HE) og 1 par i laguna på Hotellneset, Longyearbyen (SJ). Gjentatte funn i hekketida i Slettestjønnen, Rennebu (ST) indikerer hekking.

Knekkand *Anas querquedula*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
170	1955	132	6	96, 02, 00

Stellerand 3K ♂ Brusand, Hå (RO) 9.3.2004. Alderen til fuglen er kjent siden den overvintret vinteren før i 1. vinterdrakt på samme sted. Foto: Frode Falkenberg.

Det ble en oppgang fra fjoråret, og funnmassen på min. 170 ind. (inkl. ad. fra hekkefunn) havner godt over gjennomsnittet for de siste ti år. Sørvestlandet, og spesielt RO bidrar igjen med store forekomster. RO hadde 12 ind. i 2003, mot årets 40 ind. VA gikk fra 4 til 15 ind. Også OA og ØF viser gode tall med 28 ind. hver. De aller fleste funnene stammer som normalt fra april (min 90 ind.) og mai (min 142 ind.), med 1 par 5.4 på Randøya, Kristiansand (VA) og 5 ♂♂ og 2 ♀♀ ved Kapp brygge i Mjøsa, Østre Toten 6.4 som var årets to første funn. Det foreligger ingen funn fra sept.-des. Årets tre siste funn stammer fra aug.: 1 ♀ Linnestranda, Lier (BU) 4.8, 1 ♀ Kurefjorden, Råde/Rygge (ØF) 5.8 og siste funn 1 ♂ Falstadbukta, Levanger (NT) 21.8. *Hekking*: 1 ♂ + 1 ♀ med 2 pull. Fiskumvannet, Øvre Eiker 25.5 er BUs første sikre hekkefunn. Det er også årets eneste konstaterte. Fra RO er det ikke blitt innrapportert sikre hekkefunn, men 2 ♀♀ på Harvelandsvatnet i slutten av juni, samt langligere på Grudavatnet, Klepp kan tyde på at fylket har trolig noen få hekkende par. Fra ST meldes det også om at hekking kan ha forekommet på flere av lokalitetene, selv om hekking ikke er konstatert. *Fylkesfordeling ekskl. hekkefunn*: NO (24), NT (7), ST (11), MR (9), HO (5), RO (40), VA (15), TE (10), VF (13), BU (16), OA (28), OP (15), HE (15) og ØF (28). *Tillegg*: 1 ♀ med 8 pull. i Hovstjern nat.res., Gran 17.8.1971 er første kjente hekkefunn i OP. Også 1 ♂ Kanalen, Nærøy (NT) 12.6.2003.

Skjeand *Anas clypeata* (H, V)

Antallet som overvintret forholder seg lavt. Kun få vinterfunn er rapportert: 1 ♀-f. ble observert i utløpet av Levangerelva, Levanger (NT) 2.1. Dette er samme fugl som oppholdt seg s.st. 26.11-31.12.2003. Tre av

vinterfunnene kommer fra RO: 1 ♂ Harvelandsvatnet, Sola 3.1, 2 ♀-f Grudavatnet, Klepp, 24.1 og 2 ♀-f på Søylandsvatnet, Hå 11.-12.12. *Hekkefunn*: Fra NT meldes det om 1 ♀ på reir med 4 egg Måsdammen, Tautra, Frosta 5.5. Reiret ble seinere predatert. Det meldes også om 1 ♀ med 6 pull. i Storeidvatnet, Vestvågøy (NO) 16.6. Det er grunn til å tro at det er et stort misforhold mellom konkrete hekkefunn og antatt hekkebestand på Jæren (RO). Selv om det antas å hekke et titalls skjeender i vatna på Jæren (RO), har det bare blitt innmeldt ett hekkefunn herfra; 1 ♀ med 2 pull. i Horpestadvatnet, Klepp 31.7. I tillegg ble ett kull sett i Bøvatnet, Karmøy i juni. *Tillegg*: 1 par Skagen, Hadsel (NO) i 1999 og 2000.

Taffeland *Aythya ferina* (S 6-8)

Hellesjøvannet, Aurskog-Høland og Årnestangen, Rælingen (OA) er de viktigste kjente myteplassene for taffeland i Norge. Innenfor rapportperioden hadde Årnestangen maks. notering med 43 ♂♂ 26.8 og Hellesjøvannet henholdsvis maks. notering med 30 ind. 15.7. Utenfor rapportperioden satte Årnestangen ny dagsrekord med 124 ind. 24.10. OA anslår det totale antallet i 2004 til 185 fugler, noe som er ny rekord. Det foreligger få og spredte funn utenom OA, alle listes: 1 ♂ Kostadfjorden, Råde (ØF) 25.5-2.6, 1 ♂ Grimstadvatnet, Hareid (MR) 5.7, 1 ♂ Røssåsauraen, innerst i Sørfjorden, Hemnes (NO) ca. 4.7. Årets eneste hekkefunn stammer fra RO; 1 ♀ med 8 pull. Ergavatnet, Klepp 26.6.

Praktærfugl *Somateria spectabilis* (MR-ØF)

Det er sparsomt med funn fra rapportområdet som vanlig. Min. 3 ind. er rapportert. Gjengangeren på Herdla, Askøy (HO) 1 ♂, ble sett fram til 18.4. Den

25.7 var den tilbake og ble observert fram til 21.11. Sistnevnte periode var fuglens 19. vinter på lokaliteten. En annen gjenganger er 1 ♂ fra RO som først ble sett i Ognabukta, Hå oktober 2002. På våren ble den observert i Sirevåg, Hå 31.1-16.4, og på høsten kom den tilbake til Egersund havn, Eigersund 15.-16.11 før den vendte tilbake til Sirevåg 29.11-16.12. Årets tredje funn stammer fra Jomfruland (TE), der det er meldt om 1 ♂ 6.3 og 19.3. *Sommerfunn fra fastlandet*: Fra NO er det meldt om flere sommerfunn, med 1 ♂ i ekl. Mjønes, Bodø 1.8, noen få ind. i juni samt 1 ♀ Røst 15.7 og 1 ad. ♂ fra Rognan, Saltdal 17.6.

Stellerand *Polysticta stelleri* (O ÷ FI)

Det er rapportert om en 3K ♂ fra Brusand/Raunen, Hå (RO) fra 1.1 - 31.12. Den kunne være fraværende i perioder, men holdt seg trofast til et lite område med rullestein når den først var der. Dette er trolig samme fugl som ble observert flere steder i RO i 2003. Fra medio okt. og ut året opphold den seg ved Kvalbein, Hå. *Øvrige funn*: 1 ♀ på Røstlandet, Røst (NO) 4.8, 1 ♀ i Breivika, Frosta (NT) 7.2 og 1 ♀ Mølen, Larvik (VF) 25.1.

Lappfiskand *Mergellus albellus*

÷ FI i oversikten under. *Excl. FI*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
176	2301	153	8	99, 01, 00

Totalantallet er på 364 ind. Ser vi bort fra FI, er totalantallet 1 ind. mindre enn for 2003, nemlig 176 ind. Det er brukt skjønn i vurdering av antall ind. da det kan skje hyppige forflytninger mellom nærliggende lokaliteter. Det er maks.-tall fra enkeltvatn fra samme periode (vår- eller høsttrekk) som er brukt. LRSK-RO hadde summert funnene ved lignende metoder. Dersom vi ser bort fra FI, er landssummen for første halvår på 153 ind.; et godt antall sammenligna med samme periode i 2003 (106 ind.). Ser vi bort fra FI, representerer også første halvår majoriteten av årets funnmasse. Inkluderer vi FI, blir derimot majoriteten av årets funnmasse i siste halvår med 234 ind. Dette skyldes store høstforekomster i FI med 147 ind. Ingen konstaterte hekkefunn er rapportert. Se Værnesbranden (2006) for mer informasjon om lappfiskandas forekomst i Trøndelag og Nordland. *Fylkesfordeling*: FI (188), TR (2), NO (6), NT (6), ST (6), HO (21), RO (48), VA (12), TE (6), VF (26), BU (9), OA (13), OP (4), HE (4) og ØF (13). *Tillegg*: 1 ind. Nesbyen, Nes (BU) 4.5.2002 og 1 ♀ Valvågen, Nærøy (NT) 28.2.2003.

Jerpe *Bonasa bonasia* (O SJ + SF-VA)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2004.

Rapphøne *Perdix perdix*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
27	105	6	1	04, 92, 03

27 ind. fordelt på 7 funn. En ukjent andel av funnene dreier seg trolig om utsatte fugler, og som vanlig er det Østfold som står for de fleste funnene. *Alle funn*: 3 ind. Ingedal, Sarpsborg (ØF) 7.1-20.2, ♂+♀ Asmaløy, Hvaler (ØF) 9.5-27.5, 1 ind. Birkeland (Onsøy), Fredrikstad (ØF) 27.9, 15 ind. Torp (Onsøy), Fredrikstad (ØF) 25.10, 4 ind. Torsnes, Fredrikstad (ØF) 5.12-31.12, 1 ind. Granholmsletta, Sandefjord (VF) 5.11 og 1 ind. Husum, Stokke (VF) 10.11.

Vaktel *Coturnix coturnix*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
119	1162	49	3	02, 03, 04

119+ ind. er en nedgang fra 158 ind. i 2003, og en kraftig nedgang fra rekordåret 2002, da hele 332 ind. ble registrert. Likevel har 2004 den tredje beste forekomsten av vaktel i NFKF sin virksomhetsperiode. De tre siste rapportårene er følgelig de 3 beste årene i virksomhetsperioden. Tiden vil vise om den gode vaktelforekomsten etter tusenårsskiftet vil vedvare. Ett hekkefunn ble konstatert i Norge i 2004, nærmere bestemt i OP og var innlandsfylkets fjerde hekkefunn. De andre funnene dreier seg om syngende ♂♂ og har denne *fylkesfordeling*: NT (3), ST (1), HO (1), RO (8) (få funn), VA (15+), TE (10), VF (13), BU (3), OA (23), ØF (21), HE (5) og OP (16) (inkl. et hekkefunn).

Storlom *Gavia arctica* (V 11-3)

Beskjedne 8 ind. er rapportert inn av arten 2004. *Fylkesfordeling*: NO (1), MR (3), SF (1), VA (2) og OA (1).

Gulneblom *Gavia adamsii* (O ÷ FI, TR)

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
188	1813	99	2	01, 04, 96

Med 188 ind. i 2004 er dette det nest beste året siden komiteen startet sitt arbeid. Som vanlig er de fleste fuglene registrert på vestkysten fra MR-VA i perioden fra april til mai. Lokalitetene med flest ind. i perioden april-mai var Lista, Farsund (VA) og Selje, Stadt (SF) med hhv. 48 og 32 ind. Flest overvintrende fugler ble registrert fra NT til MR (tab.3). *Sommerfunn*: 1 2K Vikebukta, Giske (MR) 1.-4.7, 1 ind. Hjeltefjorden, Øygarden (HO) 19.6, 1 2K Møringa, Horten (VF) 11.6 og 1 2K Hulvik, Vestby (OA) 6.6. *Rettelse*: Riktig antall for OA i 2003 er 1 ind.

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis*

(O SJ-NO, S 5-8)

Den norske hekkebestanden er estimert til 23-37 par, med Nordvestlandet, Sørvestlandet og områdene rundt Oslofjorden som kjerneområder (Holtan 2001). *Hekkefunn*: To konstaterte hekkefunn ble innrapportert i 2004. I RO hekket arten ved Øksnevadtjern, Klepp. I tillegg meldes det om sannsynlig hekking

Tabell 3. Antall ind. av gulnebbblom *Gavia adamsii* i Norge (unntatt FI, TR og NO) i 2004.*Records (individuals) of White-billed Diver Gavia adamsii in Norway (excl. FI, TR and NO) in 2004.*

Fylke	jan.-mars	apr.-mai	juni-aug.	sep.-okt.	nov.-des.	Total
County	Jan.-Mar.	Apr.-May	June-Aug.	Sept.-Oct.	Nov.-Dec.	
NT	4	*	-	-	2	6
ST	8	-	-	8	2	18
MR	6	8	1	14	-	29
SF	-	33	-	1	-	34
HO	1	19	1	1	-	22
RO	1	11	-	3	1	16
VA	-	48	-	2	1	51
TE	-	-	-	1	-	1
BU	-	1	-	-	-	1
VF	-	2	1	2	-	5
OA	-	1	1	-	-	2
ØF	-	3	-	-	-	3
Total	20	126	4	32	6	188

* Noen ind. er først observert i perioden før og medregnes ikke i den etterfølgende perioden
some inds. were first observed in the previous period and are not included in the following period

i Harvelandsvannet, Sola (RO). I OA hekket arten i Frognerkilen, Oslo hvor et par fikk fram to kull. Ved Syverstaddammen, Asker i samme fylke ble også en ad. observert på reir 24.5, men ingen pull. ble observert senere. Også ved en lokalitet i Trøgstad (ØF) er det rapportert om sannsynlig hekking. *Øvrige sommerfunn:* 1 ad. Hojemstjøna, Levanger (NT) 30.8. 3, 2 og 1 ind. hhv. Djupvikvatnet, Stortvatnet og Raudevatnet, Sula (MR) 29.5 til 31.5. 2 ind. Moumgropa, Fredrikstad (ØF) 4.8. *Andre funn:* På Røstlandet, Røst (NO) ble 1 ind. registrert 4.-17.10.

Toppsykker *Podiceps cristatus* (O SJ-HO)

Alle funn i 2004 er gjort fra NT til MR. De fleste funn er som tidligere år gjort i NT. På Tautra, Frosta ble et maksimumstall på 9 ind. registrert på senhøst/vinter. *Øvrige funn i NT:* Opptil 8 ind. Tautra, Frosta 1.2-6.4, 1 ind. Borgenfjorden, Inderøy 19.2, 1 ind. Ekne, Levanger 2.4, 1 ind. Vinge, Stjørdal hhv. 2.-4.4 og 15.4, 1 ind. Hammervatnet, Levanger 13.-24.4, 2 ind. Alnesfjæra, Levanger 23.4 og 3 ind. Vellamelen, Steinkjær 10.10. På Leksdalsvatnet, Verdal ble 1-2 ind. observert i slutten av april og 1 ind. i oktober. I ST ble det gjort 3 funn av totalt 5 ind.: 1 ind. Garten, Ørland 1.2, 1 ind. Øysand, Melhus 6.3 og 3 ind. Brekkabergan, Skaun 25.3. Det siste funnet i rapportområdet ble gjort i MR hvor 1 ind. rastet på Brennskaget, Smøla 18.2.

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena* (I, S 6-8)

Innlandsfunn: 3 ad. som rastet i Leksdalsvatnet, Verdal 22.4 er eneste innrapporterte funn.

Hornedykker *Podiceps auritus*

(S 5-8 MR-ØF (≠OP-HE))

Ingen konstaterte hekkfunn i rapportområdet i 2004. To sommerfunn foreligger: I Igletjern, Rindal (MR) ble et par observert 2.-5.5. Ved denne lokaliteten har arten hekket flere ganger tidligere år. I Skånetjern, Ullensaker (OA) drev et par med reirbygging 12.6. Men vellykket hekking ble ikke påvist.

Grålire *Puffinus griseus*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
152	3442	230	6	97, 00, 02

2004 ble et nokså labert år for arten etter brukbare antall de to foregående år. Årstotalen for 2004 kom opp i 152 ind. Første og siste observasjonsdato var hhv. 26.7 og 5.10, mens majoriteten av fuglene ble observert i september. Fordelingen i antall pr. mnd. var som følger: juli (2 ind.), aug. (24 ind.), sept. (122 ind.) og okt. (4 ind.) Maksimumstall registrert på en enkelt observasjonsdag var 17 ind. som trakk vest forbi Røstlandet, Røst (NO) 5.9. Foruten denne lokaliteten var det kun Titran som hadde et tosfret antall fugler på enkelte observasjonsdager, 13 ind. hhv 5.9 og 11.9. *Fylkesfordeling:* NO (29), ST (48), MR (13), SF (18), HO (1), RO (18), VA (20), TE (2) og VF (3). Også våre naboland hadde færre grålire enn normalt. I Sverige ble rundt 60 ind. loggført, mens Danmark hadde 104 ind. (Strid 2005, Lange 2006).

Havlire *Puffinus puffinus*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
115	1537	90	7	98, 96, 02

115 ind. ble observert i 2004. Dette antallet ligger omtrent på årsgjennomsnittet for tidligere år. Første og siste observasjonsdato var hhv 14.5 og 21.10. Mens 2003 hadde en topp i antall fugler registrert i aug.-sept. var fordelingen i 2004 jevnt fordelt fra mai til september, med et fåtall registrerte ind. i oktober. Fordelingen i antall pr. mnd. var som følger: mai (22 ind.), juni (19 ind.), juli (23 ind.), aug. (21 ind.), sept. (27 ind.) og okt. (3 ind.). Maksimumstall registrert på enkelte lokaliteter var 14 ind. trekkende forbi Nesseby kirke, Nesseby (FI) 30.6 og 12 ind. forbi Pedleneset, Utsira (RO) 25.7. *Fylkesfordeling*: FI (18), NO (16), ST (4), SF (15), RO (24), VA (14), TE (3), VF (9), OA (1) og ØF (11). Sverige og Danmark hadde til sammenligning begge rundt 70 loggførte ind. (Strid 2005, Lange 2006).

Havsvale *Hydrobates pelagicus* (O AA-ØF)

Totalt tre observasjoner av enkeltind. er innmeldt i 2004, alle fra VF. Fra Karlsvikodden, Horten meldes det om 1 ind. trekkende forbi 13.9. På Møringa, Horten trakk 1 ind. forbi hhv 5.11 og 17.12.

Stormsvale *Oceanodroma leucorhoa* (O SF-ØF)

De eneste ringmerkingsfunnene i 2004 kom fra RO hvor 5 ind. ble fanget og ringmerket i juli-aug. Av disse ble 3 ind. rm. på Utsira og 2 ind. på Revekaien, Klepp. RO hadde også en rekordartet forekomst av dagtrekkende fugler i 2004. Totalt 27 ind. ble registrert trekkende sør langs kysten i siste halvdel av sept. Fra Hå meldes det om 2 ind. Nord-Varhaug 19.9, 15+ ind. Hårr 19.9, 4 ind. Hårr 20.9, 2 ind. Hårr 27.9 og 1 ind. Obrestad 27.9. Det ble også registrert 3 ind. ved Vik, Klepp 29.9. I VA ble enkeltindivider registrert ved Lindesnes fyr, Lindesnes og Lista fyr, Farsund hhv. 1.8 og 19.9. To observasjoner av enkeltind. ble også gjort i Oslofjorden, også disse i sept.; 1 ind. Hulvik, Vestby (OA) 19.9 og 1 ind. Jeløya, Moss (ØF) 21.9. Selv om forekomsten i Norge dette året var sterk, var antallet moderat sammenlignet med Sverige og Danmark. I Sverige ble 580 ind. observert på vestkysten (Strid 2005). Også Danmark hadde rekordforekomst av arten med 902 ind. (Lange 2006).

Gråhegre *Ardea cinerea* (O SJ-FI)

Totalt 5 ind. er innmeldt fra FI; 3 ind. Valdakmyra, Porsanger 1.5, 1 ind. Indre Billefjord 14.5 og 1 ind. Svanvik, Sør-Varanger 5.9.

Vepsevåk *Pernis apivorus* (O SJ-RO)

Alle funn fra rapportområdet stammer fra Rogaland hvor det ble sett hele 17 ind., som for øvrig er ny årsrekord for fylket; 1 ind. Åna, Hå 23.6, 1 ind. Bjerkreim, Bjerkreim 27.6, 1 ind. Matningsdal, Hå 1.9, 2 ind. s.st. 4.9, 6 ind. s.st. 8.9, 1 ind. Hølland, Hå 10.9,

2 ind. Matningsdal 29.9, 1 ind. Njåskogen, Time 6.9 og 2 ind. Stamoset, Time 6.9.

Havørn *Haliaeetus albicilla* (O RO-ØF)

I RO gjennomførte NOFs «Prosjekt Havørn» sin syvende feltsesong, og det ble konstatert hekkeaktivitet på 20 lokaliteter med 13 unger produsert. I tillegg var det mistanke om ytterligere 15 aktive hekkelokaliteter. Også i VA er arten etablert som hekkfugl, med trolig flere hekkende par. I fylkene ØF og OP gjøres det en rekke funn, og arten kan meget vel tenkes å hekke i begge fylker. Fra VF og TE meldes det om 5+ ind. i begge fylkene, OA rapporterer om mange observasjoner av 3 ind., mens fylkene BU og HE begge har ett funn.

Sivhauk *Circus aeruginosus*

÷ ØF i oversikten under. *Excl. ØF*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
149	1789	123	5	95, 96, 98

183+ ind. (149 ind. alle fylker ÷ ØF) er noen flere enn de siste rapportårene. Hekkefunn er i 2004 rapportert fra ØF med en hekking hvor 5 pull. ble rm. og fra RO hvor 1 unge kom på vingene. I tillegg gir tilstedeværelsen av 5 juv. fugler rundt Orrevatnet på Jæren i aug. indikasjoner på enda en hekking i RO. *Fylkesfordeling*: NO (1), NT (2), ST (2), RO (20), VA (25), TE (18), VF (30), BU (12), OA (28), OP (4), HE (7) og ØF (36).

Myrhauk *Circus cyaneus* (O SJ-HO, H, V)

Fra rapportområdet er det flest funn fra ST. Totalt ble det gjort 9 funn i ST i 2004, 8 av disse fra potensielle hekkeområder i grensetraktene mot OP. Det siste var 1 ind. fra Titran, Frøya 1.-2.10. Andre funn fra rapportområdet: 2 ind. Dividalen, Målselv (TR) 20.-21.6, 1 ind. Grønningen, Verdalen (NT) 19.9, 1 ind. Tiset, Rindal (MR) 18.4, 1 ind. Håkåslåtta, Rindal (MR) 31.5 og 1 ind. Skjørnsand, Fusa (HO) 2.8. *Hekkefunn*: Av hekkefunn er det rapportert 4 hekkinger i Oppland og ei hekking i Buskerud. *Vinterfunn*: Fra jan.-feb. meldes det om 1 funn i ØF, 2 funn i VF, 3 funn i VA og mange observasjoner av 6+ ind. i RO. I desember ble 2 ind. sett i VF, 7 funn av et ukjent antall ind. ble gjort på Lista (VA), mens min. 8 ind. ble sett i RO i årets siste måned.

Musvåk *Buteo buteo* (O SJ-HO, V)

11 funn av 15 ind. er omtrent som foregående år, og igjen kommer de fleste funnene fra HO. Alle funn fra rapportområdet: 1 ind. Ås, Tydal (ST) 30.6, 1 ind. Sverresborg, Trondheim (ST) 15.8, 1 ind. Låen, Selbu (ST) 24.8, 2 ind. Slettestjøna, Rennebu (ST) 4.9, 1 ind. Hemnkjølen, Orkdal (ST) 15.9, 1 ind. Rindal, Rindal (MR) 11.8, 1 ind. Lomundsjø, Rindal (MR) 13.8, 1 ind. Syltørene, Surnadal (MR) 11.9, 1 ind. Hegglandsalen, Os (HO) 24.4, 1 ind. Nipedalen, Bergen (HO) 30.5, 2 ind. Vallaheiane, Bergen (HO) 2.9, 4 ind. (2 ad + 2 1K) Vallaheiane, Bergen 3.9. *Vinterfunn*: Som vanlig

Det ble registrert ganske få vannrikser i 2004 - årstotalen for Norge ble på magre 40 individer. Den voksne fuglen på bildet ble fanget på Titrán, Frøya (ST) 23.10.2004. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

er det flest vinterfunn i Østfold og på Sørvestlandet. 17 ind. valgte å tilbringe forvinteren 2004 i Rogaland, mens det i des. meldes om 8 ind. i samme fylket. Antall overvintrende ind. i RO har økt de senere årene, noe som muligens kan settes i sammenheng med at arten er i ferd med å få fotfeste som hekkfugl der. I VA ble det gjort 4 observasjoner av 5 ind. i jan.-feb., alle fra Lista, Farsund. Samme lokalitet stod for 3 observasjoner i des. Fra ØF meldes det om minst 14 ind. i jan.-feb.

Fjellvåk *Buteo lagopus* (V 12-2)

2004 ble et gjennomsnittsår med 12 ind. hvorav 6 ind. i jan.-feb. og 6 ind. i des. *Alle funn*: 1 ind. Lista fyr, Farsund (VA) 3.1, 1 ind. Obrestad, Hå (RO) 9.1, 1 ind. Orreosen, Klepp (RO) 17.1-21.3, 1 ind. Froungen, Tjøme (VF) 5.2, 1 ind. Tillermarka, Trondheim (ST) 11.2, 1 ind. Randsund, Kristiansand (VA) 29.2, 1 ind. Orreosen, Klepp (RO) 18.11-31.12, 1 ind. Kopstad, Horten (VF) 5.12, 1 ind. Akerøya, Hvaler (ØF) 8.-9.12, 1 ind. Søråsen, Trondheim (ST) 9.12, 1 ind. Jonsvatnet, Trondheim 24.12 og 1 ind. Sælør, Lyngdal (VA) 26.12.

Fiskeørn *Panidon haliaetus* (O SJ, TR-VA)

Fra NT meldes det om 2 hekkfunn fra Snåsa, 2 fra Lierne og 1 fra Steinkjer, samt flere observasjoner i potensielle hekkeområder. Også i Rogaland ble det gjort funn som kan tyde på 1-2 hekkinger. Andre observasjoner fordeler seg slik: NT (11), ST (4), MR (1), HO (10), RO (24) og VA (16). Første registrering fra rapportområdet er fra Gyland, Flekkefjord (VA) 9.4, siste er fra Slevdalsvann, Farsund (VA) 17.10.

Tårnfalk *Falco tinnunculus* (V 12-2)

Mange tårnfalker valgte å tilbringe årets to første

måneder i Norge, hele 42 ind. ble rapportert i jan. og feb. Nesten halvparten av disse i RO hvor opptil 20 ind. ble registrert. I årets siste måned ble 21 ind. registrert. Dette gir en total på 63 ind. som gir et meget bra år. Til sammenligning med 44 ind. i jan. og feb. 2004 kan det nevnes at det i des. 2003 ble registrert 25 tårnfalk i Norge. Vinterfunnene i 2004 har en god geografisk spredning, men med hovedtyngden av funnene, ikke overraskende, på Sørvestlandet. Funnfordeling pr. fylke (jan.-feb./des.): NO (2/2), NT (2/0), ST (1/0), MR (2/0), HO (5/3), RO (20/10+), VA (2/2), TE (1/0), VF (2/3) og ØF (5/1). Fra SJ tar vi med 1 ♀-farga som landa på en båt i Barentshavet og ble tatt inn til Longyearbyen 20.-27.7.

Dvergfalk *Falco columbarius* (V 12-2)

18 ind. ble registrert i Norge vinterstid i 2004, 12 av disse i jan. og feb., 6 ind. i årets siste måned. *Alle funn*: 1 ind. Adanes, Bømlo (HO) 1.1, 1 ind. Hellemyra, Farsund (VA) 2.1, 1 ind. Dybo, Mandal (VA) 2.1, 1 ind. Kapp, Østre Toten (OP) 3.1, 1 ind. Kviljø, Farsund (VA) 10.1, 1 ind. Stavasanden, Karmøy (RO) 27.1, 1 ind. Moholt, Trondheim (ST) 29.1, 4 ind. Jæren (RO) jan.-feb., 1 ind. Røstlandet, Røst (NO) 5.2-13.3, 2 ind. Jæren (RO) des., 1 ind. Gåsland, Bømlo (HO) 9.12, 1 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 10.-31.12, 1 ind. Leksdalsvatnet, Steinkjer (NT) 16.12 og 1 ind. Totenvika, Østre Toten 29.12.

Lerkefalk *Falco subbuteo*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
170	1138	54	2	03, 04, 02

Flest hekninger i 2004 i BU med 8 hekkefunn, 3-4 hekninger i HE, ett hekkefunn i fylkene OA og ØF, samt første påviste hekking i TE. Vanskelig å vurdere antall individer involvert i funnmassen, men inkludert hekkefunn ligger funnmassen i 2004 på ca 170 ind., som er omtrent på nivå med de senere rapportårene. Den gode trenden for arten er m.a.o. vedvarende. *Fylkesfordeling*: ST (1), HO (1), RO (2), VA (7), TE (12 ind. + 1 hekking), BU (8 funn av 9-10 ind. + 8 hekninger), OA (22 ind. inkl. 1 hekking), ØF (37 funn av 45+ ind. inkl. 1 hekking), HE (1 ind. + 3-4 hekninger) og OP (6 ind. inkl. 1 hekking).

Jaktfalk *Falco rusticolus* (V 12-2)

Kun 10+ ind. av den største av våre falcker er rapportert vinterstid i Norge i 2004, dette er nesten en halvering fra 19 ind. i 2003. Unge jaktfalker trekker stort sett ut mot kysten på høsten, noe som også adulte fugler kan gjøre, selv om det hos disse varierer. For eksempel er voksne par i Midt-Norge ofte stasjonære året rundt, og tilbringer selv svarteste vinteren i hekketerritoriene. *Alle funn*: 1 ind. Moutmarka, Tjøme (VF) 15.1, 1 ind. Lista Fyr, Farsund (VA) 17.-24.1, 1 ind. Øra, Fredrikstad (ØF) 21.1, 1 ind. Revlingen, Moss (ØF) 1.2, 1 ind. Ødekjære, Tjøme (VF) 7.2, 1 ind. Oslo sentrum (OA) 23.2, 4+ ind. Jæren (RO) høstmånedene og frem mot årsskiftet. Fra SJ tar vi med 1 ind. Halvmåneøya, Edgeøya 25.8 og 1 ind. Midthukerfjellet 21.9.

Vandrefalk *Falco peregrinus* (V 11-3)

Variierende rapportering av vinterfunn av vandrefalk, samt manglende oppsummering fra flere LRSK, for eksempel VA, gjør det vanskelig å vurdere antall funn. *Alle funn*: (jan.-mars/nov.-des.): NO (1/0), NT (0/1), ST (0/2), MR (1/0), RO (3/8), VA (5?/5?), VF (2/4), OA (4/2) og ØF (5/4).

Vannrikse *Rallus aquaticus* (O SJ-HO, H)

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
40	1059	95	8	00, 01, 98

40 ind. er noe bedre enn rekordlave 12 ind. i 2003, men fortsatt er det langt opp til funnmassen rundt årtusenskiftet, med bl.a. rekordåret 2000 med 257 ind. Flest funn fra rapportområdet er gjort på høsten, da vannriksene responderer på lydavspling. Hekkefunn er gjort i OA med en sikker og en mulig hekking, og i RO med en sikker samt flere mulige hekninger. Funn fra rapportområdet: NO (4 ind. høst-vinter), NT (1 sy. + 12+ ind. høst), ST (3 ind. høst), MR (2 sy.) og HO (2 sy. + 16-17 høst-vinter).

Myrrikse *Porzana porzana*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
25	392	21	6	02, 03, 00

Det ble observert 25+ ind. i 2004, noe som er en tilbakegang fra de foregående fire sterke rapportårene. Så og si alle funn dreier seg om syngende hanner. Unntaket er et hekkefunn fra Jæren hvor minst 1 ungfugl ble sett i august. Verdt å nevne er også et tidlig funn fra Kyllesvatnet, Sandnes (RO), hvor en ♂ sang allerede 23.4. *Fylkesfordeling*: ST (3), RO (10+), VA (3), TE (1), BU (3), HE (2) og ØF (2).

Åkerrikse *Crex crex*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
121	1263	50	4	02, 03, 00

121+ ind. er rapportert i 2004. Dette er noe lavere enn de foregående to rapportårene, men likevel det fjerde beste året i virksomhetsperioden. Det eneste sikre hekkefunnet er fra OA. *Fylkesfordeling*: NO (1), ST (6), MR (3), HO (3), RO (30+), VA (6+), TE (6), VF (3), BU (4), OA (40), ØF (10) og HE (9). *Tillegg*: 1 sy. Halten, Frøya (ST) et par uker i 1988.

Sivhøne *Gallinula chloropus* (O SJ-NO)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2004.

Sothøne *Fulica atra* (O SJ-TR)

5 funn i 2004, alle fra TR: 1 ind. Finnfjordvannet, Lenvik 10.-14.4, 1 ind. Trøsevatnet, Skånland 14.5, 1 ind. Sagelvvann, Balsfjord 17.5, 1 ind. Skibotn, Storfjord 24.-27.5 og 1 ind. Langvatn, Tromsø 2.8.

Trane *Grus grus* (O SF-AA)

Fra HO rapporteres det om 3 ind. samt et hekkefunn; verdt å merke seg er et ind. Haukåsvatnet, Bergen så sent som 28.11. Fra RO meldes det om 10 observasjoner av 11 ind. og tidligste funn var allerede 28.3 ved Kryptevik, Sokndal. Fra VA meldes det om 14 observasjoner av 17 ind.

Tjeld *Haematopus ostralegus* (V 12-15.2)

Totalt ble det observert 517 ind., med 244 ind. i perioden jan.-15.2 og 273 ind. i des. Fra Ørin/Rinnleiret, Levanger/Verdal (NT) som er den desidert beste lokaliteten for tjeld vinterstid, var maks.-tallene 178 ind. 7.2 og 198 ind. 11.12. Det nordligste vinterfunnet var 1 ind. Offersøy, Alstahaug (NO) 30.10-31.12. Andre funn av relativt høye antall er rapportert fra Steinbrygga, Borre (VF) med 20 ind. 3.1 samt Møringa, Larvik (VF) med 47 ind. pt. 22.12. *Fylkesfordeling*: Jan.-15.2: NT (212), ST (2), MR (1), TE (6) og VF (23). Des.: NO (1), NT (200), ST (2), MR (3), TE (3), VF (61) og ØF (4).

Avosett *Recurvirostra avosetta*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
16	116	7	1	04, 03, 91

En rekke observasjoner fra flere nærliggende områder uten noen særlig overlapp i tid gjør at estimatet også

dette året er noe usikkert. Det totale antall ind. involvert antas å være på 16-18 ind., noe som innebærer at dette i likhet med 2003 var et godt år for arten i Norge. Dette året begrenser forekomsten seg til RO, samt ett funn i VA. *Alle funn*: 1 ind. Kvassheim, Hå (RO) 13.4, 1 ind. Taravika, Karmøy (RO) 28.-30.4, 3 ind. Husøy, Karmøy (RO) 19.-23.4, opptil 10 ind. samtidig (19.4) Orrevatnet/Osen, Klepp (RO) 15.-23.4, 2 ind. Statens kartverk, Stavanger (RO) 19.4 og 1 ind. Våien, Farsund (VA) 1.5. I Storbritannia er det rapportert om 1359-1386 par ved 66 lokaliteter dette året, noe som er rekordantall både med hensyn til par og lokaliteter (Holling 2007). I Skåne, Sverige ble det en nedgang i forhold til rekordåret 2003 i antall hekkende par (Strid 2005).

Dverglo *Charadrius dubius* (O SJ-AA)

De nordligste funnene ble også dette året gjort i ST. Fra dette fylket har vi fått rapport om observerte par/ind. fra åtte lokaliteter (Voll, Søberg, Storrønningen, Kuba, Melhus jernbetong, Kvål, Stavsegen, Gaulosen) i de nedre delene av Gaula i Midtre Gaudal, Melhus og Trondheim kommuner vår/sommer og fra to lokaliteter (Solhusøra, Trettøy) i de nedre delene av Orkla i Orkdal kommune vår/sommer. Fra RO meldes funn fra fire lokaliteter (Bjårvatnet, Brusand, Grudavatnet, Kvilhaug) i Hå, Klepp og Karmøy kommuner vår/sommer. Med minst 11 ind. var dette det nest beste året gjennom tidene i RO. Fra VA er det rapportert om funn fra sju lokaliteter (Lista fyr, Sævika, Kviljo, Lundeavågen, Drangsholt, Tjomsemoen, Torve) i Farsund, Kristiansand og Søgne kommuner vår/sommer. Fra HO og AA er det ingen rapporter d.å. Lokaliteter med kun høstfunn: 1K Orreosen, Klepp 15.8. Årets første ind. ble sett på Drangsholt, Kristiansand (VA) 16.4, mens det siste ble sett i Orreosen, Klepp (RO) 15.8.

Sandlo *Charadrius hiaticula* (V 11-15.2)

I 2004 ble kun 2 ind. påvist vinterstid: Herdla, Askøy (HO) 21.1 og Nordhasselsand, Farsund (VA) 12.-19.12.

Boltit *Charadrius morinellus* (T)

Vårtrekk/høsttrekk. Rangering for totalantall. *Spring/autumn migration. Ranking for totals.*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
231/1	2053/39	129/3	3	98, 03, 04

Det ble et godt år med 231 ind. på vårtrekket og 1 ind. på høsttrekket. Funnene på vårtrekket ble gjort i perioden 23.4-29.5 og fordeler seg slik: TR (2), NT (21), ST (8), MR (9), HO (7), RO (59), VA (105), AA (2), TE (7), VF (6) og HE (5). Førstefunn for året var 1 ind. Tjørvedøttan, Farsund (VA) 23.4. *Høstfunn*: 1K Nærland, Hå (RO) så sent som 7.10.

Heilo *Pluvialis apricaria* (V 11-2)

Dette ble sammen med 1998 det dårligste året for arten i rapportperioden med 1 ind. i jan. og 2 ind i nov.-des. *Alle funn*: 1 ind. Mølen, Larvik (VF) 25.1,

1K Halten, Frøya (ST) 9.11 og 1 ind. Herdla, Askøy (HO) 15.12.

Tundralo *Pluvialis squatarola* (V 12-3)

Det ble observert 13-19 ind. i rapportperioden, og disse kun fra tre lokaliteter. *Alle funn*: 7 ind. Rørvikvågen, Giske (MR) 3.1, 6 ind. Blindheimsvik, Giske (MR) 17.2, opptil 3 ind. Rørvikvågen, Giske (MR) 6.11-26.12 og 3 1K Revtingen, Klepp (RO) 8.-11.12.

Vipe *Vanellus vanellus* (V 12-10.2)

Totalt 94 ind. i rapportperioden er en svak forekomst. I perioden jan.-10.2 ble 56 ind. observert: NO (4), ST (1), MR (9), HO (3), RO (36), VA (1), TE (1) og ØF (1). I des. ble 38 ind. registrert i fem fylker: NT (1), MR (2), HO (6), RO (26) og VA (3). De nordligste vinterregistreringene dette året var 2 ind. Helligvær, Bodø (NO) 8.1 og 1 ind. Bliksvær, Bodø (NO) 26.1.

Polarsnipe *Calidris canutus* (V 11-4)

Det ble et svakt år med 22 ind., og i tillegg var trolig flere av disse tidlige vårtrekkere. I perioden jan.-april ble 18 ind. registrert, men av disse var 5 ind. funn fra jan.-primo feb., mens de resterende 13 ind. ble registrert i perioden 11.3-2.4 og var følgelig mulige tidlig-trekkere. *Fylkesfordeling*: NO (3), ST (10), RO (3), TE (1) og ØF (1). I jan.-primo feb. ble følgende ind. registrert: 3 ind. Tennvalen, Herøy (NO) 1.-11.1, 1 ind. Skeie, Klepp (RO) 4.1, 1 ind. Sola sjø, Sola (RO) 17.1 og 1 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 2.-5.2. Kun 4 ind. ble registrert i des: 1 ind. Giske, Giske (MR) 20.12, 2 ind. Makkevika, Giske (MR) 29.-31.12. og 1 ind. Tennvalen, Herøy (NO) 31.12.

Sandløper *Calidris alba* (V 11-4)

Totalt 4 ind. ble registrert i rapportperioden, og gjør forekomsten til den nest svakeste i NFKF sin vik-somhetsperiode. Bare 1999 er dårligere, da ingen sandløpere ble rapportert fra vinterperioden. *Alle funn*: opptil 3 ind. Solastranda, Sola (RO) 30.1-27.2 og 1 ind. Kviljosanden, Farsund (VA) 29.12.

Tundrasnipe *Calidris ferruginea* (V 11-3)

Ingen funn foreligger fra rapportperioden i 2004.

Myrsnipe *Calidris alpina* (V 12-15.2)

Årets 116 ind. innebærer at det ble omtrentlig et gjennomsnittså for forekomsten vinterstid. I jan.-feb. ble 73 ind. observert med følgende fylkesfordeling: NO (1), NT (24), ST (4), MR (33), RO (2), VA (1), TE (2) og ØF (6). I des. ble 43 ind. registrert: NT (25) og MR (18). De største flokkene var 17 ind. Ørin, Verdal (NT) 2.2, 25 ind s.st. 11.12 og 17 ind. Makkevika, Giske (MR) 26.-29.12.

Fjellmyrløper *Limicola falcinellus*

Vårtrekk/høsttrekk. Rangering for totalantall. *Spring/autumn migration. Ranking for totals.*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
23/6	122/100	8/8	2	99, 04, 97

Funn i trekketidene: Med 29 ind. i trekketidene ble dette det nest beste året i NFKF sin virksomhetsperiode, og det var forekomsten på vårtrekket som var spesielt god. *Vårtrekket* bød på 23 ind. 18.5-11.6, og fordelte seg slik: NO (1), RO (4), VA (1), TE (4), VF (5), BU (1), OA (1), HE (1) og ØF (5). Fra *høsttrekket* er det rapportert moderate 6 ind. 11.-21.8 med følgende fordeling: MR (1), RO (1), VF (1), OA (2) og ØF (1). Årets første registrering var 1 ind. Orreosen, Klepp (RO) 18.5, mens siste registrering var 2 ind. Årnestangen, Rælingen (OA) 21.8. **Funn fra potensielle hekkeområder:** 1-2 ind. Kjeldemyra, Sør-Varanger (FI) 30.5, 4 ind. hvorav 3 spillende Tommamyra, Sør-Varanger (FI) 25.6, 2 ind. i fluktspill Kjølen, Tydal (ST) 5.6, opptil 5 par Dokkelvassdraget, Gausdal (OP) 30.5-13.7, 1 ind. nord for Reinsåsen, Gausdal (OP) 19.6, 1 ind. i fluktspill Fulseenn, Øystre Slidre (OP) 23.5, 2 ind. hvorav 1 ind. i fluktspill ved Yddin, Øystre Slidre (OP) 19.6, 1 par m/hekkeatferd nord for Yddin, Øystre Slidre (OP) 15.7, 2 par m/hekkeatferd nordøst for Yddin, Øystre Slidre (OP) 15.7, minst 2 ind. pluss unger Nekmyrene naturreservat, Rendalen (HE) 5.6-juli, 3 par m/hhv. 2, 3 og 4 unger Åmot (HE) 4.7. I OP er det pr. 2004 23 kjente hekkelokaliteter for fjellmyrløperen. I Danmark ble 114 ind. observert dette året, noe som er godt over gjennomsnittet for perioden 1978-2000 (59 ind.) (Lange 2006).

Brushane *Philomachus pugnax* (V 11-3)

Det er ingen rapporter om opplagte vinterfunn, men vi tar med et sent funn og et førstefunn. 1 ind. Nordlaguna, Jan Mayen (SJ) 3.9 var førstefunn på vulkanøya, mens 2 1K Osen, Klepp (RO) 13.11 var sent.

Kvartbekkasin *Lymnocyrtus minimus* (V 12-3)

I 2004 ble det registrert 13 ind. i rapportperioden, og dette er en «gjennomsnittlig» forekomst. Funnene fordelte seg på 9 ind. i jan.-mars og 4 ind. i des. Det var to registreringer fra lokaliteter forholdsvis langt fra kysten: 1 ind. Grandane, Voss (HO) 24.1 og 1 ind. Eidemsbukta, Selbu (ST) 19.12. **Fylkesfordeling (jan.-mars/des.):** ST (2/1), MR (1/0), HO (1/0), RO (2/0), VA (1/2), TE (1/1) og OA (1/0).

Dobbeltbekkasin *Gallinago media*

Vårtrekk/høsttrekk. Rangering for totalantall. *Spring/autumn migration. Ranking for totals.*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
4/20	102/206	6/14	6	99, 01, 96

Funn i trekketidene: Totalt 24 ind. observert i trekketidene er et bra antall, men det var høstforekomsten som var god. Moderate 4 ind. ble registrert på vårtrekket (28.4-13.5) og 20 ind. på høsttrekket (12.8-13.10). Observasjonene fra *vårtrekket* hadde følgende fordeling: NT (1), VA (1), VF (1) og OA (1). De 20 ind. som ble funnet på *høsttrekket* hadde følgende fordeling: NO (2), NT (1), VA (8), VF (3), BU (1) og OA (5). Årets første ind. ble sett ved Borrevatnet, Borre (VF) 28.4 og

årets siste ind. ble observert på Mønstremyr, Flekkefjord (VA) 13.10. **Funn fra potensielle hekkeområder:** I NO rapporteres de nordligste funnene dette året og med 5 ind. på spillplass Valnesfjord, Fauske 12.6. I NT ble 9 ind. registrert på spillplass Gaundalen, Snåsa 3.6. Fra ST er det rapportert om 2 ind. Molinga naturreservat, Røros 30.5, 2 spillende ind. fra Skarpdalen, Tydal 8.6, 5-10 spillende ind. Glupen, Oppdal 3.7 samt 1 ind. sørøst for Storhåen, Røros 8.8. I TE ble 1 ind. registrert på spillplass Storemyr, Skien (TE) 15.5, 1 ind. på spillplass Sandvassflotti, Tinn 21.6, 1 ind. Vådalsnuten, Tinn 23.6, 1 spillende ind. Listaul, Tinn så sent som 1.8 og 1 ind. Vådalen, Tinn 9.9. Fra BU er det rapportert om funn av 1 ind. Breidset, Ål 22.5. Stadig nye spillplasser registreres i OP, og i 2004 ble hele 8 nye leiker registrert, noe som innebærer 65 kjente spillplasser etter 1970. Danskene rapporterer om det dårligste året siden 1995 med 8 ind. (Lange 2006), og kun 1 ind. rapporteres fra Storbritannia (Rogers 2005).

Rugde *Scolopax rusticola* (V 12-2)

I likhet med de to foregående årene, ble dette et svakt år med bare 17 ind., fordelt på 9 ind. i perioden jan.-feb. og 8 ind. i des. HO utmerker seg som vanlig med flest observasjoner, og det var ingen innlandsobservasjoner. Fylkesfordeling (jan.-feb./des.): MR (1/2), HO (4/4), RO (3/1), VA (1/0) og TE (0/1). De nordligste vinterfunnene var 1 ind. Store Rensvik, Frei (MR) 18.12 og 1 ind. Hol, Frei (MR) 23.-25.12.

Svarthalespove *Limosa limosa* (O÷(TR+RO), V, H)

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
93	1213	71	6	03, 02, 01

Dette ble et år litt over gjennomsnittet med 93 ind. Verdt å merke er at fra NO, som er det beste svarthalespove-fylket foruten TR og RO, var rapporteringen ufullstendig fra Lofoten og Vesterålen. I 2004 var det forekomsten på vårtrekket som var best. I perioden 15.4-11.6 ble 73 ind. observert med følgende fylkesfordeling: SJ (3), FI (3), NO (18), NT (10), ST (8), MR (12), HO (2), VA (7), VF (5), OA (1), OP (1), HE (1) og ØF (2). Fra hekkeområdene i NO rapporteres 2 ind. Klevatnet, Andøy 10.6. I perioden 24.6-22.9 ble 20 ind. registrert med følgende fylkesfordeling: NT (2), ST (1), VA (3) og VF (14). Årets første funn i rapportområdet var 1 ind. Lista fyr, Farsund (VA) 15.4. De siste 2 ind. ble observert på Borrevatnet, Borre (VF) 22.9. Høyeste antall fra rapportområdet var opptil 6 ind. Ostjønna, Alstahaug (NO) 26.5-6.6 og samme antall Ilene, Tønsberg (VF) 16.9-19.9. I Storbritannia var antall lokaliteter hvor arten hekket (15) en økning i forhold til de tre foregående årene, og antall par (63) var det høyeste siden man startet systematiseringen av hekkefunn (Holling 2007). **Rettelse:** OA: 7 ind. i 2003 i stedet for 10.

Lappspove *Limosa lapponica* (V 12-2, I NO-ØF)
Innlandsfunn: 1 Femundsmarka, Engerdal (HE) er

På Jæren (RO) er det en liten hekkebestand av nominatunderarten limosa av svarthalespove. Den voksne fuglen på bildet tilhører denne bestanden, og er fotografert på Orre, Klepp 9.5.2004. Foto: Frode Falkenberg.

Voksen fjelljo Stercorarius longicaudus Leirtjørna, Oppdal (ST) 3.7.2004. Arten hadde en sterk forekomst i Norge på vårtrekket i 2004. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

arten observert årlig siden 1990 samt gjort hekkefunn/hekkeindikasjoner både i 2002 og 2003, men ingen rapporter foreligger herfra i 2004. Andre innlandsfunn: 1 ind. Steinsbekken, Ringsaker (HE) 23.4, opptil 27 ind. Årnestangen, Rælingen (OA) 19.7, 1 ind. Svelle, Rælingen (OA) 26.7. *Vinterfunn*: 22 ind. ble observert i vinterperioden, hvilket er et meget bra antall. Kun fra midtre deler av landet er det rapportert vinterfunn: 2 ind. Makkevika, Giske (MR) 3.1-7.2, minst 3 ind. Giske og Vigra, Giske (MR) 17.1-17.2, 2 ind. Kråka, Ørland (ST) 24.1-1.2, 2 ind. Brekstadfjæra, Ørland (ST) 24.1, opptil 5 ind. Makkevika, Giske (MR) 6.11-29.12, 1 ind. Rørvikvågen, Giske (MR) 8.11-31.12 og 7 ind. Kvalneset, Giske (MR) 20.-31.12.

Småspove *Numenius phaeopus* (V 12-2)

Ingen funn foreligger fra rapportperioden i 2004.

Rødstilk *Tringa totanus robusta* (UA)

Ingen sikre registreringer i 2004.

Grønnstilk *Tringa glareola*

Novemberfunn av grønnstilk hører til sjeldenhetene: 1 ind. Kjøl, Bømlo (HO) 9.11.

Skogsnipe *Tringa ochropus* (V 12-2)

1 ind. Nesheimsanden, Farsund (VA) 1.-4.1 er samme ind. som registrert s.st. i des. 2003.

Gluttsnipe *Tringa nebularia* (V 12-2)

Ingen vinterfunn er rapportert i 2004, men vi tar med 1 ind. Adventdalen, Svalbard (SJ) 25.-31.5 som var andrefunn for Svalbard.

Strandsnipe *Actitis hypoleucos* (V 12-2)

Det var ingen vinterfunn i 2004, men vi tar med en observasjon av 1 ind. Herdla, Askøy (HO) 27.-30.11.

Svømmesnipe *Phalaropus lobatus* (T)

÷FI i oversikt under. Vårtrekk/høsttrekk. Rangering for totalantall.

Excl. FI. Spring/autumn migration. Ranking for totals.

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
34/27	189/508	11/24	4	01, 94, 03

Det er veldig vanskelig å anslå estimater av denne arten på trekk siden den ikke rapporteres til LRSK i enkelte fylker (NO og TE) i tillegg til at den sannsynligvis er betydelig underrapportert i flere andre fylker (bl.a. TR og FI). Årets min. 305 ind. er et bra antall, men dersom man ser bort fra FI blir antallet betraktelig redusert til 61 ind. I perioden 22.5-20.6 ble 143 ind. registrert utenom antatte hekkelokaliteter. Fylkesfordelingen var som følger: FI (109), NO (2), ST (1), HO (1), RO (7), VA (2), TE (2), VF (2), BU (3), OP (7) og ØF (7). I perioden 24.6-27.9 ble 162 ind. observert med følgende fylkesfordeling: FI (135), NO (10), NT (7), ST (1), RO (6), VA (1) og OA (2). Høye antall: 76 ind. Vadsøya, Vadsø (FI) 3.6 og 135 ind. s.st. 8.7. Tidligste funn var 3 ind. Fiskumvatnet, Øvre Eiker (BU) 22.5 og 1 ind.

Øra, Fredrikstad (ØF) samme dato. Seneste funn var 1 ind. Rinnleiret, Levanger (NT) 27.9.

Polarjo *Stercorarius pomarinus* (O NO-ØF)

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
220	1586	76	3	01, 91, 04

Årets forekomst på 220 ind. (tab. 4) er et meget bra antall, og det var i første rekke vårforekomsten som var god. Tidligste funn var 1 ind. Lista fyr, Farsund (VA) 25.4. Seneste funn var 2 ad. + 1 1K Gjæsingene, Frøya (ST) 30.9. Ingen innlandsfunn eller vinterfunn er innrapportert fra 2004. Fra Sverige meldes det om ca. 125 ind. dette året, noe som er under gjennomsnittet de senere år (Strid 2005), og danskene rapporterer om et forholdsvis svakt år med 87 ind. (Lange 2006).

Tyvjo *Stercorarius parasiticus* (I÷FI)

Ett innlandsfunn er rapportert: 1 ad. i mørk fase Nordre Snøfjelltjøna, Oppdal (ST) 13.6.

Fjelljo *Stercorarius longicaudus* (T)

÷FI i oversikt under. Vårtrekk/høsttrekk. Rangering for totalantall. *Excl. FI. Spring/autumn migration. Ranking for totals.*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
39/34	396/503	14/42	3	91, 01, 03/04

Tabell 4. Funn (ind.) og sesongfordeling (med datoperiode) av polarjo *Stercorarius pomarinus* i Norge (NO-ØF) i 2004.

Records (individuals) and seasonal distribution (date period indicated) of Pomarine Skua Stercorarius pomarinus in Norway (NO-ØF) in 2004.

Fylke	Vår	Sommer	Høst	Total
County	Spring	Summer	Autumn	
	(25.4-12.6)	(25.7-26.7)	(28.8-30.9)	
NO	7	1	5	13
NT	2	-	-	2
ST	1	-	10	11
SF	53	-	1	54
HO	14	-	-	14
HS	-	-	1	1
RO	44	1	-	45
VA	33	-	1	34
TE	1	-	-	1
VF	25	-	4	29
OA	1	-	1	2
ØF	14	-	-	14
Total	195	2	23	220

74 ind. unntatt FI i trekketidene er et meget bra antall (tab. 5), og det er forekomsten om våren som var relativt best. Vi skal imidlertid merke oss at arten som vanlig er underrapportert fra NO (observasjoner rapporteres ikke til LRSK i dette fylket). Høyeste antall utenom FI var 6 ind. Valsneset, Bjugn (ST) 19.5 og 2 ad. + 4 1K Tarva, Bjugn (ST) 8.9. Fra FI rapporteres hele minst 50 ind. Nesseby kirke, Nesseby 30.6. Seneste funn for året var 1K Møringa, Larvik (VF) 6.10. Danskene rapporterer også om et meget godt år med 114 ind., de fleste fra høsttrekket (Lange 2006). *Tillegg*: 1 ind. Holmenfjorden, Asker (OA) 20.5.2001.

Dvergmåke *Larus minutus*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
387	2180	89	2	02, 04, 03

Dette ble nok et veldig godt år i NFKF sin virksomhetsperiode for denne arten. Til sammen ble ca. 387 ind. registrert i 2004 (tab. 6) mot 393 ind. i 2002 og 297 ind. i 2003. *Hekkefunn* ble som vanlig gjort i FI og sannsynligvis hekket den i TR. Dvergmåka ble i likhet med i 2003 ikke påvist hekkende i NT. I FI er det i all hovedsak i Sør-Varanger at arten opptrer. 44 ind. i Gjøkbukta 2.6 og 42 ind. Utnes-Melkefoss 28.6 var de største ansamlingene i dette området. Også i 2004 kom det dvergmåker til Nedrevatn, Skibotn, Storfjord (TR), og 8 ad. + 1 2K 26.5 var maks.-tallet herfra. Ved Leksdalsvatnet, Verdal (NT) har arten hekket fra 1998 til 2002, og i 2004 ble opptil 8 ad.

Tabell 5. Funn (ind.) og sesongfordeling (med datoperiode) av fjelljo *Stercorarius longicaudus* i Norge (i trekketidene) i 2004.

Records (individuals) and seasonal distribution (date period indicated) of Long-tailed Skua Stercorarius longicaudus in Norway (on migration) in 2004.

Fylke	Vår	Sommer	Høst	Total
County	Spring	Summer	Autumn	
	(14.5-13.6)	(1.7)	(20.8-6.10)	
NO*	5	-	-	5
NT	4	-	-	4
ST	9	-	6	15
HO	4	-	-	4
RO	1	-	-	1
VA	8	-	-	8
TE	4	1	2	7
VF	2	-	10	12
OA	1	-	4	5
ØF	1	-	12	13
Total	39	1	34	74

*Rapportering fra NO mangler
report from NO is missing

Tabell 6. Funn (ind.) og årstidsfordeling av dvergmåke *Larus minutus* i Norge i 2004.

Records (individuals) and monthly distribution of Little Gull Larus minutus in Norway in 2004.

Fylke	jan.-feb.	mars-apr.	mai-juni	juli-aug.	sept.-okt.	nov.-des.	Total
County	Jan.-Feb.	Mar.-Apr.	May-June	July-Aug.	Sept.-Oct.	Nov.-Dec.	
FI	-	-	163	20*	-	-	183
TR	-	-	9	-	-	-	9
NO	-	-	4	-	1	-	5
NT	1	1	8	-	1	-	11
MR	-	1	-	-	-	-	1
SF	-	-	-	-	1	-	1
HO	1	-	-	-	-	-	1
RO	1	11	*	14	21*	-	47
VA	-	-	-	2	17	-	19
TE	-	-	-	1	-	-	1
VF	-	-	1	2	5	1	9
BU	-	-	3	-	6	-	9
OA	-	-	4	4	56	-	64
HE	-	-	-	-	1	-	1
ØF	-	2	19	2	3	-	26
Total	3	15	211	45	112	1	387

*Noen ind. er først observert i perioden før og medregnes ikke i den etterfølgende perioden
some inds. were first observed in the previous period and are not included in the following period

(23.5) sett i perioden 22.5-13.6. På Jæren (RO) ble det observert 9 ind. (5 ad., 1 3K, 3 2K) i perioden 17.4-4.7. Anmerkingsverdig var en meget god høstforekomst av hovedsakelig 1K-fugler i Øslofjordområdet (OA). Store antall i Øslofjorden var opptil 26 ind. Drøbaksund, Frogan i perioden 22.8-21.9 og opptil 27 ind. Hulvik/Krokstrand, Vestby i perioden 14.-21.9. *Vinterfunn*: 1 ad. Obrestad, Hå (RO) 10.1, 1 ad. Store Lungegårdsvatnet, Bergen (HO) 1.-12.2 og 1 2K Billedholman, Stjørdal (NT) 8.2. I Danmark lyktes ett par å få fram minst en unge (Nyegaard & Borch Grell 2005), og i Sverige tyder det på at ekspansjonen av arten fortsetter (Strid 2005).

Sildemåke *Larus fuscus* (V 12-2)

3 ind. er rapportert, hvilket er på et normalt lavt nivå. *Alle funn*: 2K Vallø, Tønsberg (VF) 1.-25.1, ad. Høllen, Søgne (VA) 12.1 og 2K Østre havn, Kristiansand (VA) 6.2.

Grønlandsmåke *Larus glaucoides* (O NO-ØF)

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
49	612	35	6	02, 01, 00

Totalt 49 ind. (tab. 7) er et antall over gjennomsnittet. Aldersfordelingen av ind. var normal med flest ungfugler, men en underrapportering må påregnes fra NO. Største ansamling var opptil 5 ind. Bodø havn, Bodø (NO) 7.-15.2. I Sverige ble 3 ind. observert i 2004, noe som betraktes som et normalt år (Hellström 2005). 4-5 ind. i Danmark er det svakeste antallet siden 1990 (Lange 2006).

Polarmåke *Larus hyperboreus* (O NO-ØF)

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
71	950	61	5	03, 02, 01

Med 71 ind. markerte året et markert brudd med rekordnoteringene de siste årene (tab. 8). Flest observasjoner var det som vanlig i de første månedene av året, og aldersfordelingen var normal med flest ungfugler. Det ble ikke registrert større ansamlinger, selv ikke i NO. *Innlandsfunn*: 1 ind. Hunnselvosen, Gjøvik (OP) 19.4 og 1 2K langs Otta, Lom (OP) 4.6. Med 39 ind. var 2004 det dårligste året siden 1970-åra i Sverige (Strid 2005), og 37 ind innebærer at året ble det tredje dårligste i Danmark siden 1978 (Lange 2006).

Krykkje *Rissa tridactyla* (I)

Ett innlandsfunn er rapportert: 1 dødt ind. Hvittingfoss, Kongsberg (BU) 28.12.

Splitterne *Sterna sandvicensis*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
139	1967	147	8	98, 00, 01

139 ind. innebærer at det ble et år noe under gjennomsnittet (tab. 9), men det må som vanlig påpekes at anslaget er usikkert. Det er RO som er det dominerende fylket for forekomsten av splitterne, og arten hekker sannsynligvis tilnærmet årlig i Jærtraktene. Et sted

Tabell 7. Funn (ind.) og årstidsfordeling av grønlandsmåke *Larus glaucoides* i Norge (÷ SJ-TR) i 2004.

Records (individuals) and monthly distribution of Iceland Gull Larus glaucoides in Norway (excl. SJ-TR) in 2004.

Fylke	jan.-feb.	mars-apr.	mai-juni	juli-aug.	sept.-okt.	nov.-des.	Total
County	Jan.-Feb.	Mar.-Apr.	May-June	July-Aug.	Sept.-Oct.	Nov.-Dec.	
NO*	10	2	1	1	-	3	17
NT	-	1	-	-	-	-	1
ST	1	1 ^o	-	-	-	2	4
MR	4	2	-	1	-	1	8
SF	-	-	1	-	-	-	1
HO	1	-	-	-	-	-	1
RO	2	1 ^o	o	-	1	1 ^o	5
VA	3	2	1	-	-	1	7
TE	-	-	1	-	-	-	1
VF	-	-	-	2	-	-	2
OA	1	-	-	-	-	-	1
ØF	-	1	-	-	-	-	1
Total	22	10	4	4	1	8	49

* Rapporteringen fra NO er ufullstendig da arten er vanlig enkelte steder nord i fylket
Incomplete report from Nordland, where the species is relatively common in the northern part of the county

^oNoen ind. er først observert i perioden før og medregnes ikke i den etterfølgende perioden
Some inds. were first observed in the previous period and are not included in the following period

2K polarmåke *Larus hyperboreus* Bjørvika, Oslo (OA) 5.3.2004. Etter sterke forekomster i årene 2001, 2002 og 2003 ble det en litt over gjennomsnittlig forekomst av polarmåke i 2004 med 71 individer i Norge fra Nordland og sørover. Foto: Per Gylseth.

Tabell 8. Funn (ind.) og årstidsfordeling av polarmåke *Larus hyperboreus* i Norge (÷ SJ-TR) i 2004.

*Records (individuals) and monthly distribution of Glaucous Gull *Larus hyperboreus* in Norway (excl. SJ-TR) in 2004.*

Fylke	jan.-feb.	mars-apr.	mai-juni	juli-aug.	sept.-okt.	nov.-des.	Total
County	Jan.-Feb.	March-Apr.	May-June	July-Aug.	Sept.-Oct.	Nov.-Dec.	
NO*	7	1°	3	-	1	1	13
NT	1	1	-	-	-	-	2
ST	1	4	1	1	1	-	8
MR	1	2	-	1	-	2	6
SF	1	-	2	-	1	-	4
HO	2	-	-	-	-	1	3
HS	1	-	-	-	-	-	1
RO	4	6°	1°	°	°	4°	15
VA	3	4	1	-	1	-	9
TE	-	-	1	-	-	-	1
VF	-	-	1	°	-	-	1
OA	1	°	-	-	-	-	1
OP	-	1	1	-	-	-	2
ØF	1	4	-	-	-	-	5
Total	23	23	11	2	4	8	71

* Rapporteringen fra NO er ufullstendig da arten er vanlig enkelte steder nord i fylket
Incomplete report from Nordland, where the species is relatively common in the northern part of the county

°Noen ind. er først observert i perioden før og medregnes ikke i den etterfølgende perioden
Some inds. were first observed in the previous period and are not included in the following period

mellom 40 og 55 ind. er antatt å ha vært innom RO i løpet av 2004. Det er antatt flere ind. i VA enn i RO dette året, men det kan bero på en overestimering. Det tidligste funn i 2004 var 1 ad. Brattestø, Hvaler (ØF) 6.4. Årets seneste funn var 1 ind. Eigerøy fyr, Eigersund (RO) 10.10. Det ble ikke registrert splitterner utenom kyststrekningen RO-ØF dette året. *Hekkefunn*: 4 ad. + 1 juv som ble matet Solastranden, Sola (RO) 17.7. Amerkningsverdig var et hekkefunn fra ØF, hvor det ble funnet et reir med ett egg 17.6. Dette er første hekkefunn i ØF.

Makrellterne *Sterna hirundo* (O 2K/3K)

Ingen funn foreligger fra 2004.

Rødnebbterne *Sterna paradisaea* (O 2K/3K)

4 2K-fugler er rapportert: 2 ind. Kviljodden, Farsund (VA) 20.6, 1 ind. Vadsøya, Vadsø (FI) 26.6 og 1 ind. Rolfstangen, Bærum (OA) 24.7.

Svartterne *Chlidonias niger*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
20	274	18	4	92, 02, 97

Med 20 ind. havnet årets forekomst like i overkant av gjennomsnittet i NFKF sin virksomhetsperiode (tab. 10). Som vanlig var Jæren (RO) området hvor flest svartterner ble observert. Et sted mellom 6 og 9 ind. er antatt som årssum i RO. Første funn for året var 1 ad. Årnestangen, Rælingen (OA) 26.5. Siste registrering var 1 1K Hillesland, Karmøy (RO) 5.9. Av årets observasjoner var 3 ind. Fokstumyra, Dovre (OP) 25.-27.7 anmerkingsverdig. Det ble gjort to funn nord for Dovre: 1 ad. Ekkerøya, Vadsø (FI) 19.6 og 1 ad. Olsvik, Hitra (ST) 3.8. I Sverige hekket ca. 233 par (Strid 2005), og i Danmark 69 par (Nyegaard & Borch Grell 2005).

Lomvi *Uria aalge* (I)

Fra mars foreligger observasjoner fra råker i Tyrifjor-

den (BU) og Randsfjorden (OP): opptil 3 ind. Tyrifjorden 6.3-8.4 og opptil 6 ind. Randsfjorden 1.-20.3. I begynnelsen av okt. kom det en ny influks av lomvi innover Østlandet, og fram til midten av nov. ble den registrert på flere lokaliteter: 1 ind. Totenvika, Østre Toten (OP) 30.9, 1 ind. Årungen, Ås (OA) 4.-8.10, 22 ind. pt. over Oslo/Bærum (OA) i perioden 5.10-11.10, 1 dødt ind. Mjøsbrua, Gjøvik (OP) 6.10, 1 ind. som døde Skarnes, Sør-Odal (HE) 7.10, 1 ind. Byvika, Enebakk (OA) 9.10, 1 ad. Fiskumvatnet, Øvre Eiker (BU) 9.-11.10, 1 ind. Rv 4, Nittedal (OA) ca. 10.10, 1 ind. Leirsund, Skedsmo (OA) ca. 10.10, 1 ind. Jarenvatnet, Gran (OP) 13.-19.10, 1 dødt ind. Tvaratjenn, Nome (TE) 14.10, 1 ind. Drammen (BU) 14.10 og opptil 6 ind. Lågendeltaet, Lillehammer (OP) 16.10-14.11. I des. ble det kun gjort funn av 1 ind. på Mjøsa utenfor Hensvoll, Østre Toten (OP) 21.12.

Polarlomvi *Uria lomvia* (O NO-ØF)

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
2	52	3	8	01, 97, 03

Kun 2 ind. er innrapportert: 1 ad. Bjugn fjorden, Bjugn (ST) 4.1, 1 ad. sørvest for Oscarsborg, Hurum (BU) 5.10 og samme ind. Krokstrand, Vestby/Frogn (OA) 5.10. I Sverige ble 1 ind. observert i 2004 (Hellström 2005).

Alke *Alca torda* (I)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2004.

Alkekonge *Alle alle* (I)

Det ble gjort to «innlandsfunn»: 1 ind. Skotteberg, Stord (HO) 10.11 og 1 ind. Vågbø, Tingvoll (MR) 29.11.

Skogdue *Columba oenas* (O SJ-HO, V)

7 ind. ble registrert i det nordlige rapportområdet:

Tabell 10. Funn (ind.) og aldersfordeling av svartterne *Chlidonias niger* i Norge i 2004.

Records (individuals) and age distribution of Black Tern Chlidonias niger in Norway in 2004.

Fylke	1K	ad.	ub.	Total
County	1Y	3Y+	Unknown	
FI	-	1	-	1
ST	-	1	-	1
RO	3	3	-	6
VA	-	-	1	1
TE	-	2	-	2
VF	1	-	-	1
OA	-	2	-	2
OP	-	-	3	3
ØF	1	2	-	3
Total	5	11	4	20

Tabell 9. Funn (ind.) og aldersfordeling av splitterne *Sterna sandvicensis* i Norge i 2004.

Records (individuals) and age distribution of Sandwich Tern Sterna sandvicensis in Norway in 2004.

Fylke	1K	ad.	ub.	Total
County	1Y	2Y+	Unknown	
RO	2	36	2	40
VA	-	16	37	53
VF	-	10	21	31
OA	2	3	1	6
ØF	2	5	2	9
Total	6	70	63	139

1 ind. Prestegården, Alstahaug (NO) 17.-22.4, 1 ind. Herdla, Askøy (HO) 18.4, 1 ind. Prestegardsmoen, Voss (HO) 1.5, 1 ind. Saupstad, Vågan (NO) 12.5, 1 ind. Ekofisk (HS) 25.5, 1 ind. pt. mellom Kråkvåg og Storfosna, Ørland (ST) 30.5 og 1 ind. Nordmarka, Store Molla, Vågan (NO) 26.9. NO fikk sine funn nr. 4-6. *Vinterfunn*: 1 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 20.2 og 1 ind. ved Kalvsjø, Lunner (OP) 28.2. Begge ind. kan godt være tidlige trekkere.

Tyrkerdue *Streptopelia decaocto* (O SJ-TR)

Kun ett funn fra FI: 1 ind. i en hage Vadsø (FI) 15.-25.5.

Turteldue *Streptopelia turtur*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
27	422	30	11	03, 91, 93

Med 27 ind. ble årets forekomst litt under gjennomsnittet (tab. 11). På *vårtrekket* ble 10 ind. registrert. Tidligste funn var 1 ind. Presterødskilen, Tønsberg (VF) 28.4. Den etterfølgende høst ble det observert 17 ind. Den seneste registreringen var 1 ind. Nærland, Hå (RO) 1.11. Svenskene opplevde en kraftig nedgang fra 2003 med 77 ind. (Strid 2005). I Danmark ble 27-28 ind. registrert, noe som også er et svært beskjedent antall (Lange 2006).

Snøgle *Bubo scandiaca*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
7	191	14	11	00, 01, 96

Det ble observert 7 ind. (inkl. ad. fra ett hekkefunn), hvilket gjør forekomsten relativt dårlig. *Alle funn*: 1

ind. ved Leknes, Vestvågøy (NO) i jan., 1 ♀-farget Tempelet, Isfjorden, Svalbard (SJ) 21.2, 1 ♂ Soknedal, Midtre Gauldal (ST) 20.6, 1 ♀-farget i Meråkerfjella, Meråker (NT) 23.6, 1 ind. Akersvatnet, Rana (NO) om sommeren og 1 ad. + 2 utflydde unger på en lokalitet, Sel (OP) 15.9.

Spurveugle *Glaucidium passerinum*

(O SJ-FI+MR-RO)

Alle funn: 1 ind. Kyrkjøy, Finnøy (RO) 23.2, 1 ind. Spjotevatn, Sokndal (RO) 28.2 og 3 sy. Voss (HO) 15.4.

Kattugle *Strix aluco* (O SJ-NO)

Ingen observasjoner er rapportert i 2004.

Slagugle *Strix uralensis*

I Norge har HE stort sett beholdningen av slagugler, men det finnes små forekomster øst for Kjølen i NT. I 2004 er det også rapportert ei slagugle fra OP. *Alle funn*: 1 ind. sett fra bil Trysil (HE) 7.1, 1 ind. hørt Lierne (NT) 7.4, 1 par med 2 unger produsert Åsnes (HE) om sommeren og 1 ind. på en lokalitet, Gjøvik (OP) ultimo nov.

Lappugle *Strix nebulosa*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
2	84	7	11	97, 94, 98

Etter et oppløftende 2003 (9 ind.) var forekomsten meget svak i 2004 da kun to ind. er rapportert. *Alle funn*: 1 ind. ble registrert på tre lokaliteter like utenfor Kristiansand by, Kristiansand (VA) 7.2-12.3 og 1 ind. Skrøytnes, Sør-Varanger (FI) 4.5.

Jordugle *Asio flammeus* (V 12-2)

Etter et dårlig 2003 (minst 4 ind.) ble det et oppsving i 2004 med 19 ind. rapportert fra vintermånedene. 12 ind. ble rapportert i jan.-feb. med følgende fylkesfordeling: ST (3), MR (1), RO (5) og VA (3). I des. ble 7 ind. rapportert med følgende fylkesfordeling: NT (2), RO (2), TE (1), VF (1) og ØF (1). I des. 2003 ble ingen ind. rapportert hvilket gjør at det kan ha kommet individer østfra etter nyttår som følge av forverrede snøforhold i østlige fjellområder.

Nattravn *Caprimulgus europaeus* (O SJ-VA, H)

Ingen nattravn er rapportert utenfor strekningen VA-ØF i 2004. Fra VA er det antatt 50 ind. fra tilsammen 31 lokaliteter i Kristiansand, Søgne, Mandal, Farsund, Songdalen og Marnardal kommuner. *Hekkefunn*: Ingen konkrete hekkefunn er gjort, men 1 ♀ med egg i buken ble rn. Ekså, Marnardal (VA) 10.6. I hekketiden er nattravn forøvrig rapportert i TE (6 lokaliteter / 9-10 ind.), VF (3 lokaliteter / 3 ind.), BU (13 lokaliteter / 26 ind.), OA (12 lokaliteter / 14 ind.), OP (1 lokalitet / 1 ind.) og ØF (79 lokaliteter / 87 ind.). Første funn for året var 1 ind. Høyås, Halden (ØF) 9.5 og seneste observasjon var 1 ind. Borrevatnet, Borre (VF) 8.9.

Tabell 11. Funn (ind.) og sesongfordeling (med datoperiode) av turteldue *Streptopelia turtur* i Norge i 2004.

Records (individuals) and seasonal distribution (date period indicated) of Turtle Dove Streptopelia turtur in Norway in 2004.

Fylke	Vår	Høst	Total
County	Spring	Autumn	
	(28.4 - 10.6)	(5.9 - 1.11)	
NO	-	5	5
ST	-	2	2
HO	1	2	3
RO	3	2	5
VA	3	5	8
AA	1	-	1
VF	2	1	3
Total	10	17	27

Denne lappugla *Strix nebulosa* hadde tilhold på tre lokaliteter like utenfor Kristiansand by (VA) i perioden 7.2-12.3.2004, og ble et kjærkomment syn for et stort antall tilreisende ornitologer. Foto: Tore Vang.

Isfugl *Alcedo atthis*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
12	184	11	8	01, 92, 02

Årets forekomst ligger på 12-13 ind. og representerer omtrent gjennomsnittet i virksomhetsperioden (tab. 12). Det var ingen påviste hekkinger. Alle ind. ble registrert på strekningen VA-ØF. Det vestligste funnet skriver seg i år som i 2003 fra Hidra, Flekkefjord (VA) 16.1. I Storbritannia ble hekkebestanden estimert til 1122 par, noe som er like oppunder tallet fra rekordåret 2003 (Holling 2007).

Hærfugl *Upupa epops*

Vårtrekk/høsttrekk. Rangering for totalantall. Spring/autumn migration. Ranking for totals.

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
2/10	50/166	3/12	10	93, 01, 03

Det ble et år litt under gjennomsnittet for observasjoner av hærfugl, og dette gjelder antall funn både på

vårtrekk og høsttrekk. 12 ind. ble observert (tab. 13). Årets første individ ble sett på Kvaløysæter, Flatanger (NT) 5.5 og årets siste ind. ble observert på Kjemstad, Stange (HE) 4.11. Forekomsten med 29-30 ind. i Danmark (Lange 2006) og 78 ind. i Sverige (Strid 2005) betegnes som gjennomsnittlig.

Gråspett *Picus canus* (O SJ-TR)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2004.

Grønnspekk *Picus viridis* (O SJ-NO)

2 ind. hørt Lislevatnet, Brønnøy (NO) 24.7 og 1 ind. Meløya, Meløy (NO) 27.11 var de eneste rapporterte ind.

Svartspett *Dryocopus martius* (O SJ-NO + SF-RO)

Fra det nordlige rapportområdet er det unntatt hekkefunn antatt 9 ind. fra Sør-Varanger kommune (FI) i perioden 18.4-20.10, 1 ind i Vefsn kommune (NO) vinter-vår, 1 ind i Leirfjord kommune (NO) 10.8 og 10 enkeltobservasjoner fra Hemnes og Rana kommuner. Hekkefunn: en hekking Storbrysttjern, Sør-Varanger (FI) 13.6, 1 ♂ i reirhull Trofors, Grane (NO) 1.4 og 1 ind. sett ved reirhull Svenningdal, Grane (NO) 17.-26.4. Fra det vestlige rapportområdet foreligger

Tabell 12. Funn (ind.) og årstidsfordeling (ekskl. ett hekkefunn) av isfugl *Alcedo atthis* i Norge i 2004.*Records (inds.) and monthly distribution (excl. one breeding record) of Kingfisher Alcedo atthis in Norway in 2004.*

Fylke	jan.-feb.	mars-apr.	mai-juni	juli-aug.	sept.-okt.	nov.-des.	Total
County	Jan.-Feb.	March-Apr.	May-June	July-Aug.	Sept.-Oct.	Nov.-Dec.	
VA	1	-	-	-	-	-	1
AA	-	-	1	-	-	-	1
VF	-	2	-	-	1	-	3
BU	-	-	1	*	*	-	1
OA	2	-	-	1	1	1	5
ØF	1	*	*	*	*	*	1
Total	4	2	2	1	2	1	12

* Noen ind. er først observert i perioden før og medregnes ikke i den etterfølgende perioden
some inds. were first observed in the previous period and are not included in the following period

kun funn fra RO. Herfra rapporteres enkeltindivider i Bjerkreim, Sandnes, Hå, Klepp (2 ind.), Stavanger og Hjelmeland kommuner i perioden 17.1-21.11.

Hvitryggspett *Dendrocopos leucotos*

(O SJ-NT, OP-ØF)

Det foreligger ingen funn fra rapportområdet i 2004. Vi tar med det eneste rapporterte funnet øst for TE som var 1 ind. Ulsrud, Oslo (OA) 30.8. Fra Sverige rapporteres 3 par med påvist hekking, og fem norske ungfugler ble utplassert i Dalsland (Strid 2005).

Tretåspett *Picoides tridactylus* (O SF-VA)

Det foreligger kun funn fra VA i rapportområdet i 2004. *Alle funn:* 1 ind. Ytre Randesund, Kristiansand 8.4, 1 ind. Eiebrekk, Mandal 10.4, 1 ind. Lista fyr, Farsund 16.9, 1 ind. Randøya, Kristiansand 23.9 og 27.10, 1 ind. Lista fyr, Farsund 10.-11.10 og 1 ind. Mønstromyr, Flekkefjord 6.11.

Trelerke *Lullula arborea*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
95	1144	67	7	99, 02, 03

Det ble rapportert 95 ind. i 2004, hvilket er et noe lavere antall enn de tre foregående år. Likefullt havner årets forekomst godt over gjennomsnittet i virksomhetsperioden. Det store flertallet av funnene er som vanlig fra hekkeområdene i ØF og relativt få ind. ble registrert på trekk-lokaliteter vår og høst (tab. 14). De vestligste funnene i antatte hekkeområder var fra AA: 1 sy. Lundheim, Risør 2.5, 1 sy. Venli, Gjerstad 1.6, 1 sy. Heiland, Gjerstad 1.6 og 1 sy. Vegusdal, Birkenes 13.-17.6. Ellers er det ikke rapportert påviste hekkinger. Nordligste funn var opptil 2 sy. Starmoen, Elverum

(HE) 11.4-23.6. *Vinterfunn:* 4 ind. Søgnejordet, Søgne (VA) 17.1, 1 ind. pt. Eftang, Larvik (VF) 27.1, 1 ind. Rakke, Larvik (VF) 25.2 og 1 ind. Lista fyr, Farsund (VA) 9.12.

Fjellerke *Eremophila alpestris* (T,V)

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
184	3236	353	9	98, 99, 95

Tabell 13. Funn (ind.) og sesongfordeling (med datoperiode) av hærflugl *Upupa epops* i Norge i 2004.*Records (individuals) and seasonal distribution (date period indicated) of Hoopoe Upupa epops in Norway in 2004.*

Fylke	Vår	Høst	Total
County	Spring	Autumn	
	(5.5-25.5)	(12.8-4.11)	
FI	-	2	2
TR	1	-	1
NO	-	1	1
NT	1	-	1
ST	-	2	2
MR	-	1	1
HO	-	2	2
OP	-	1	1
HE	-	1	1
Total	2	10	12

Tabell 14. Forekomst av trelerke (ind.) *Lullula arborea* i Norge i 2004.*Records (individuals) of Wood Lark Lullula arborea in Norway in 2004.*

Fylke	jan.-feb.	Vårtrekk	Hekkelok.	Høsttrekk	des.	Total
County	Jan.-Feb.	Spring	Breeding loc.	Autumn	Dec.	
VA	4	3	-	5	1	13
AA	-	-	4	-	-	4
TE	-	-	6	1	-	7
VF	2	2	2	1	-	7
BU	-	-	1	-	-	1
OA	-	-	9	1	-	10
HE	-	-	2	-	-	2
ØF	-	-	51	-	-	51
Total	6	5	75	8	1	95

På trekk ble det registrert 129 ind. fra FI og sørover. Av disse ble 28 ind. registrert i vårtrekkperioden og 101 ind. i høsttrekkperioden. De fem siste årene har dermed vært de fem svakeste årene for arten siden den ble tatt inn som rapporteringsart f.o.m 1993. *Fylkesfordeling (april-mai/sept.-nov.):* FI (1-7), ST (1-0), HO (1-0), RO (1-23), VA (8-46), AA (12-0), TE (2-11), VF (0-10), OA (0-2), ØF (2-2). *Fra hekkeområdene:* Fra Oppdal kommune i ST rapporteres opptil 9 ind. (31.5) Ålmflyin i perioden 31.5-13.6. Fra MR rapporteres 2 ind. Horgheimsflya, Rauma 25.6 og 1 varslende ind. Benkehøsnaya, Rauma 28.7. Fra TE rapporteres 1 par Vinje sommeren. Fra BU rapporteres 1 sy. ♂ Tuva, Hol 22.6. Fra OP rapporteres 6 sy. omkring Åfåttjønning, Skjåk 28.6, 1 varslende ind. Søre Sekkegrove, Skjåk 29.6, minst 2 ind. Valdresflya, Øystre Slidre 1.7 og 11.7, 1 ind. Jettdalen, Dovre medio juli og 1 ind. Storvassberget, Dovre medio juli. Fra HE rapporteres 1 ind. Brathøa, Tolga vår-sommer. *Vinterfunn:* 2 ind. Taravika, Karmøy (RO) 1.-21.1, opptil 15 ind. Havvika, Farsund (VA) 1.-2.1, 5 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 1.1, 1 ind. Revtingen, Klepp (RO) 4.1, opptil 4 ind. Sirevåg, Hå (RO) 29.1-1.2, 3 ind. Brusand, Hå (RO) 9.2, 4 ind. Eigerøy fyr, Eigersund (RO) 20.2, 14 ind. Båly industriområde, Lindesnes (VA) 10.12 og 7 ind. Akerøya, Hvaler (ØF) 31.12. *Tillegg:* 7 ind. i mai 1997 i AA.

Låvesvale *Hirundo rustica*

Vi tar med et ekstremt tidlig funn fra RO dette året: 1 ind. Brusand/Bjårvatnet, Hå 23.3. Dette er ti dager tidligere enn forrige ekstremumsdato i RO.

Tartarpiplerke *Anthus richardi*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
48	507	29	5	01, 94, 03

Totalt 48 ind. er rapportert, og det er en forekomst godt over gjennomsnittet for 1991-2000. *Vårfunn:* 1

ind. Håtingen, Hå (RO) 29.4-2.5. Tidligste registrering om høsten var 1 ind. Gunnarsmyra, Farsund (VA) 16.9. *Fylkesfordeling (høst):* NO (4), ST (3), RO (12), VA (20), TE (1) og VF (4). *Vinterfunn:* 1 ind. Våien, Farsund (VA) 3.-17.1, 1 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 3.12 og 1 ind. Lista fyr, Farsund (VA) 30.12. I Sverige ble det rapportert 27 ind. som karakteriseres som et svakt år (Strid 2005), og 15-16 ind. i Danmark var svakt også der (Lange 2006).

Lappiplerke *Anthus cervinus* (O ≠FI-TR)

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
17	515	39	11	02, 01, 00

Det ble et svært svakt år, og 17-18 ind. gjør 2004 til det nest dårligste i virksomhetsperioden. Alle funnene ble gjort på høsten. Tidligste registrering var 1 ind. Mølen, Larvik (VF) 21.8 og den seneste registreringen var 2 ind. Mønstremyr, Flekkefjord (VA) 13.10. *Fylkesfordeling:* VA (7), TE (2-3), VF (3), OA (3), HE (1) og ØF (1). I Danmark var forekomsten på 65 ind. under gjennomsnittet (Lange 2006).

Heiipielerke *Anthus pratensis* (V 12-2)

98 ind. er rapportert fra rapporteringsperioden, og det er som tidligere år en betydelig underregistrering fra RO og VA. 82 ind. er rapportert fra jan.-feb. og 16 ind. fra des. Det nordligste vinterfunnet var minst 3 ind. Sandøya, Sandøy (MR) 5.1. *Fylkesfordeling (jan.-feb./des.):* MR (3-0), HO (0-9), RO (4-7), VA (10-0), TE (50-0) og VF (15-0). Ett par ble påvist hekkende på Bjørnøya (SJ) 22.7, og er første påviste hekking i området SJ.

Skjærpielerke *Anthus spinoletta* (I)

7 ind. er rapportert fra innlandslokalteter. *Alle funn:* 1 ind. Nesodden, Sauherad (TE) 18.-20.3, 1 ind. Kapp brygge, Østre Toten (OP) 5.4, 1 ind. Hundorp bru, Sør-Fron (OP) 9. og 12.4, 1 ind. Nomevatn, Nome (TE) 11.4 og 3 ind. Lågendeltaet, Lillehammer (OP) 12.-15.4.

Sørlig gulerle *Motacilla flava flava* (O SJ-HO)

Det foreligger ingen funn fra rapportområdet bestemt til denne ua. i 2004.

Sårle *Motacilla flava thunbergi* (H MR-HO)

Ett hekkefunn er rapportert i rapporteringsområdet: 1 ind. varslet Isdalen, Eidfjord (HO) 3.7.

Engelsk gulerle *Motacilla flava flavissima*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
23	205	12	3	98/02, 04

23 ind. er antatt ut fra funnmassen i 2004, hvilket gjør året til det tredje beste året i virksomhetsperioden. Fra Jæren (RO) rapporteres minst 10 ind. på 9 lokaliteter, hvorav 1 par Vik, Klepp 16.5. Fra det øvrige RO rapporteres 1 ♀ Tuevågen, Utsira 29.4. I VA ble det gjort hekkefunn av ett par på Gunnarsmyra, Farsund 18.5 og Vågsvoll, Farsund 31.5, mens minst 4 ind. ble registrert Lista fyr, Farsund 29.7. Ellers er det rapportert om enkeltind. fra Akerøya, Hvaler (ØF) 5.5, Krogshavn, Bamble (TE) 6.5, Søgnejordet, Søgne (VA) 8.5 og Blixøya, Våler (ØF) 16.8.

Vintererle *Motacilla cinerea*

(O SJ-HO, V 12-2, S 5-7 RO-AA)

Utenom hekkeområdene er det få registreringer i det nordlige rapportområdet, og de fleste registreringene fra trekkperiodene foreligger fra HO (tab. 15). I Trøndelagsfylkene ble vintererla i 2004 funnet på tre nye potensielle hekkelokalteter i NT, og fem tilsvarende i ST. Tilsammen 73 potensielle hekkelokalteter er pr

2004 funnet i Trøndelag. Vintererlas forekomst i Trøndelag er oppsummert i Reinsborg & Bangjord (2007). *Hekkefunn/funn på potensielle hekkelokalteter*: INT er det rapporteringer fra Verdal (3), Levanger (2), Snåsa og Lierne. I ST fra Tydal (3), Trondheim (2), Skaun (2), Melhus, Klæbu, Midtre Gauldal og Oppdal. I MR fra Rindal. I HO fra Voss (5), Bergen (2), Ullensvang (2), Odda (2), Os og Etne. I VA ble det gjort første-registreringer av påviste hekkinger på tilsammen 45 (!) lokaliteter i Lyngdal (18), Sirdal (7), Lindesnes (5), Flekkefjord (4), Hægebostad (3), Marnardal (3), Farsund (2), Kvinesdal (2) og Mandal (1) (Brattfjord 2005). *Vinterfunn*: Totalt ble det registrert minst 35 ind. i vinterperioden. Dette er ny rekord i antall vintererler i virksomhetsperioden til tross for at VA ikke har rapportert vinterfunn i 2004.

Linerle *Motacilla alba alba* (V 11-2)

58 ind. ble registrert i rapportperioden, og av disse ble 39 ind. kun registrert i nov. 9 ind. er rapportert fra jan.-feb.: 1 ind. Nordhasselsand, Farsund (VA) 1.1-9.4, opptil 3 ind. Solastrand, Sola (RO) 8.-10.1, 1 ind. Merradalsbekken, Oslo (OA) 10.1, 1 ind. Halden sentrum/Busterudparken, Halden (ØF) 16.-29.1, 2 ind. Kolnes, Sola (RO) 25.1 og 1 ind. Sirevåg, Hå (RO) 14.-28.2. 10 ind. er rapportert fra des.: 1 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 2. og 8.-10.12, opptil 5 ind. Kolnes, Sola (RO) 4.-18.12, 1 ind. Solastranda, Sola (RO) 4.-6.12, 1 ind. Sele, Klepp (RO) 11.12 og 2 ind. Nordhasselsand, Farsund (VA) 19.12. De nordligste funnene i rapporteringsperioden var 1 ind. Frosta kommunehus, Frosta (NT) 18.-24.11 og 1 ind. Tautra, Frosta (NT) 21.11. *Fylkesfordeling (alle funn)*: NT (2), HO (2), RO (minst 41), VA (4), TE (2), VF (2), OA (4) og ØF (1).

Tabell 15. Antall hekkefunn og potensielle hekkelokalteter av vintererle *Motacilla cinerea* fra SJ-VA, samt trekkobservasjoner (ind.) fra SJ-HO i 2004. Vinterfunn (ind.) angis for hele landet.

Breeding records and records from potential breeding locations of Grey Wagtail Motacilla cinerea, from SJ- RO, and migration records (individuals) from SJ-HO in 2004. Winter records (individuals) from all counties.

Fylke	jan.-feb.	Vårtrekk	Hekkefunn	Potensielle hekkelok.	Høsttrekk	des.
County	Jan.-Feb.	Spring	Breeding records	Records (loc.) in breeding season	Autumn (Sept.-Nov.)	Dec.
SJ	-	1	-	-	-	-
NT	-	-	3	4	2	-
ST	-	-	1	10	-	-
MR	-	-	1	-	-	-
HO	-	1	6	7	12	1
RO	8	-	-	-	-	13
VA	-	-	45	-	-	-
TE	1	-	-	-	-	2
VF	-	-	-	-	-	7
OA	1	-	-	-	-	1
ØF	-	-	-	-	-	1
Total	10	2	56	21	14	25

1K tartarpiplerke Anthus richardi Titran, Frøya (ST) 10.10.2004. Dette året hadde man en sterk forekomst (48 ind.) av arten i Norge. 44 ind. ble loggført på høsten, mens det er registrert ett vårfunn og tre vinterfunn. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Svartrødstjert Phoenicurus ochruros Jæren (RO) 9.3.2004. Med 83 individer i Norge dette året hadde man en forekomst litt over gjennomsnittet. Foto: Frode Falkenberg.

Svartryggerle *Motacilla alba yarrellii*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
310	1803	114	2	03, 04, 02

310 ind. er antatt ut fra funnmassen i 2004, og det er på nivå med rekordåret 2003 i NFKF sin virksomhetsperiode. Estimatenes må grunnet fare for dobbeltregistreringer imidlertid betraktes som usikre. Førstefunn av året var 1 ind. Svanes, Eigersund (RO) 29.2. I des. ble det registrert 1 ind. Kolnes, Sola (RO) 6.12. **Hekkefunn:** 1 HO er hekkefunn rapportert fra Askøy, Fusa og Øygarden. I RO rapporteres hekkinger fra Hå (minst 6), Klepp (2), Karmøy (2) og Sandnes. Minst 3 par besto av blandingspar med linerle. I VA rapporteres hekkinger fra Farsund (6) og Songdalen. 1 par var blandingspar med linerle. I ØF rapporteres ett hekkende blandingspar med linerle fra Halden. De nordligste funnene var 1 ♀ Husøy, Træna (NO) 19.-20.9 og 1K Røstlandet, Røst (NO) 26.9 og var funn nr. 8-9 i NO. **Fylkesfordeling (alle funn):** NO (2), NT (1), ST (5), SF (4), HO (56), RO (160), VA (73), TE (3), VF (1), OP (1, funn nr. 8) og ØF (3). Fra Sverige rapporteres 27 funn, noe som er på nivå med de siste årenes høye summer (Strid 2005). Fra Danmark rapporteres ca 90 ind. og dette vurderes som en meget god forekomst (Lange 2006).

Sidensvans *Bombycilla garrulus* (H)

Det var flere påviste hekkinger i 2004, samt en rekke observasjoner fra mange kanter av landet som indikerer hekking. Aldri tidligere er så mange rapporter fra hekketida kommet komiteen i hende. **Påviste hekkinger:** 2 par med reir med voksne unger (4 og 3 pull.) Femundsmarka nasjonalpark, Røros (ST). Arten ble også sett på to andre steder i de samme traktene, som indikerer flere hekkende par. Ett flygedyktig kull Lomtjønna, Strindmarka, Trondheim (ST) 19.6, 1 par m/3 unger Frøyingsdalen, Namsskogan (NT) 18.7, 3 reir Nestby, Saltdal (NO) 22.7, 2 utflydde unger matet Halså, Meløy (NO) 25.7, ad. matet unge Levang, Leirfjord (NO) juli, 1 unge Sørvågen, Moskenes (NO) 18.8, 1 par m/4-5 unger Høyjarfallmoen, Saltdal (NO) 28.8. **Hekkeindikasjoner (mai-aug.):** I TR rapporteres 7 ind. i kommunene Skibotn (4), Skånland (2) og Balsfjord. I NO minst 18 ind. i kommunene Saltdal (7 par), Vestvågøy (mange) og Bodø (1 par). Videre viser tall fra *fugler.net* at sidensvans ble registrert på minst 8 lokaliteter i Lurøy, 5 i Alstahaug, 2 i Nesna, 2 i Leirfjord, 2 i Andøy, 2 i Dønna og på 1 lokalitet i Tysfjord, Træna, Brønnøy og Hemnes kommuner. I NT 29-30 ind. i kommunene Namsos (12), Mosvik (7-8), Levanger (4), Meråker (4) og Nærøy (2). I ST 15 ind. i kommunene Roan (7), Midtre Gauldal (4), Selbu (2) og Orkanger (2). I MR 19-21 ind. i kommunene Surnadal (12), Rindal (3-4), Molde (2-3) og Rauma (2). I HO 2 ind. i Lindås. I BU 2 ind. i Rollag. I OP 25 ind. i Ringebu. I HE minst 39 ind. i kommunene Åmot (19), Våler (11), Engerdal (7), Ringsaker og Elverum. **Andre funn:** opp til 2 ind. som til slutt døde Bjørnøya

(SJ) 10.6-2.7, 1 ind. Åsgard B (HS) 19.10 og 1 ind. Ringhorne (HS) 20.10.

Gjerdsmett *Troglodytes troglodytes* (O SJ-TR)

5 ind. er rapportert: 1 ind. Oldernes, Kvalsund (FI) 7.5 og 4 ind. ble rm. Dividalen fuglestasjon, Målselv (TR) i perioden 20.8-26.9.

Jernspurv *Prunella modularis* (V 12-2)

20 ind. ble rapportert vinterstid i 2004, og dette er godt over gjennomsnittet i NFKF sin virksomhetsperiode. Av disse ble 12 ind. registrert i jan./feb. og 8 ind. i des. Alle funn var av enkeltindivider. **Fylkesfordeling (jan./feb.-des.):** HO (0-1), RO (5-0), VA (4-3), TE (0-2), VF (1-2), BU (1-0) og OA (1-0). **Tillegg:** 1 ind. des. 2001 i OA.

Nattergal *Luscinia luscinia* (O SJ-HO)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2004.

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
83	1060	74	6	00, 95, 96

Med 83 ind. ble 2004 et år noe over gjennomsnittet for arten. Det ble registrert 9 ind. i vinterperioden (tab. 16). Det ble ikke registrert ind. nord for Dovre. **Hekkefunn:** Det var ingen påviste hekkinger, men i hekketida ble 1 sy. ♂ registrert ved Trefoldighetskirken, Oslo (OA) 10.6 og 1 ind. Halden sentrum, Halden (ØF) 3.-4.7. **Tillegg:** 1 ind. i aug. 2002 i OA.

Buskskvett *Saxicola rubetra* (V 11-3)

1 sent ind. Fuglevik, Rygge (ØF) 7.11 var det eneste funnet innenfor rapportperioden.

Svartstrupe *Saxicola torquata*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
98	453	20	1	04, 00, 01

Det ble rapportert anslagsvis 98 ind. inkl. ad. fra hekkepar i 2004, hvilket gjør året til det klart beste i NFKF sin virksomhetsperiode. Etter rekordåret 2000 gikk forekomsten gradvis nedover inntil årets kraftige økning. De aller fleste ind. ble som vanlig registrert på kyststrekningen fra Stadt, Selje (SF) til Farsund (VA), men på vårtrekket ble 6 ind. også registrert på strekningen TE-ØF. Det nordligste funnet var 1 1K rm. Titran, Frøya (ST) 25.-26.9. 1 ind. på Rollstulen (850 moh), Ringebu (OP) 16.5 var 5. funn i fylket. **Hekkefunn:** På Utsira (RO) hekket 2 par, hvorav ett som produserte hele tre ungekull. På Sør Karmøy, Karmøy (RO) hekket 6 par. Fra VA rapporteres 1 par som produserte 2 ungekull på Kviljo, Farsund. **Vinterfunn:** 1 ind. Stavestø, Farsund (VA) 2.-18.1, 1 ♂ Tarevika, Farsund (VA) 3.-17.1, 1 ♂ Grøsstø, Eigersund (RO) 1.12, 1 ind. Hiskjø, Bømlo (HO) 11.-26.12 og 1 ind. N-Eigerøy, Eigersund (RO) 26.12. **Fylkesfordeling:** ST

Tabell 16. Antall ind. av svartrødstjert *Phoenicuros ochruros* i Norge i 2004.*Numbers (individuals) of Black Redstart Phoenicuros ochruros in Norway in 2004.*

Fylke	jan.-feb.	mars-mai	juni-juli	aug.-nov.	des.	Total
County	Jan.-Feb.	Mars-May	June-July	Aug.-Nov.	Dec.	
HO	1	-	-	-	-	1
HS	-	5	-	-	-	5
RO	5	24*	1*	12	1	43
VA	2	4	-	13	-	19
TE	-	4	-	1	-	5
VF	-	2	-	1	-	3
OA	-	-	1	-	-	1
ØF	-	3	1	2	-	6
Total	8	42	3	29	1	83

* Noen ind. er først observert i perioden før og medregnes ikke i den etterfølgende perioden
Some inds. were first observed in the previous period and are not included in the following period

(1), SF (20), HO (5), HS (2), RO (41), VA (23), TE (2), OA (1), OP (1) og ØF (2). I Sverige ble det registrert 18 svartstruper i 2004, men der var forekomsten mer gjennomsnittlig enn i Norge (Strid 2005). I Danmark hekket antagelig ca. 28 par fordelt på 20 lokaliteter (Lange 2006).

Steinskvett *Oenanthe oenanthe leucorhoa*

Ingen funn er rapportert i 2004.

Ringtrost *Turdus torquatus* (V 12-2)

Ingen funn foreligger fra vinterperioden i 2004.

Måltrost *Turdus philomelos* (V 12-2)

4 ind. er rapportert vinterstid, og det er under gjennomsnittet i virksomhetsperioden. *Alle funn:* 1 ind. Lista fyr, Farsund (VA) 1.1, 1 ind. Utsira (RO) 7.1-1.2, 1 ind rm. Kleppe, Klepp (RO) 20.-28.1 og minst 1 ind. Utsira (RO) 18.-29.12.

Rødvingetrost *Turdus iliacus coburni*

Ingen funn er rapportert i 2004.

Duetrost *Turdus viscivorus* (O SJ-HO, V 12-2)

I rapportområdet ble det rapportert 55 ind. Av disse er 47 ind. rapportert fra perioden mars-juli, mens 8 ind. er rapportert fra perioden sept.-nov. Dette er på nivå med de høye antallene de senere åra. Første vårfunn var i Breivik, Øygarden (HO) 21.3. *Vår-/sommerfunn:* I FI 1 ind. i Sør-Varanger; i NT totalt minst 9 ind. i Lierne (6), Verdalen (1), Levanger (1) og Frosta (1); i ST totalt minst 25 ind. i Røros (10), Orkdal (5), Holtålen (4), Tydal (4) og Åfjord (4); i MR 2 ind. i Rindal (1) og Surnadal (1) og i HO totalt 7 ind. i Øygarden (4) og Odda (3). *Høstfunn:* De 8 funnene hadde følgende fordeling i

perioden 24.9-10.11: TR (1), NO (1), ST (5) og HO (1). *Vinterfunn:* 1 ind. Stavestø, Farsund (VA) 1.-17.1, 2 ind. Falkensten, Borre (VF) 3.1, 1 ind. Horten gymnas, Borre (VF) 29.2, 1 ind. Helganes, Karmøy (RO) 4.12, 1 ind. Kvalavågskogen, Karmøy (RO) 4.12 og 2 ind. Karljohansvern, Borre (VF) 29.12.

Gresshoppesanger *Locustella naevia*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
82	639	43	1	04, 03, 97

Det ble rapportert 147 ind. i 2004, og av disse ble 82 ind. rapportert som syngende. Dette er den klart høyeste forekomsten av sy. ind i NFKF sin virksomhetsperiode. Det var tre funn nord for Dovre: 1 sy. Flora, Stjørdal (NT) 24.5-10.6, 1 sy. Vikanlandet, Stjørdal (NT) 30.5 og 1 sy. Tjongsfjord, Rødøy (NO) 1.-10.7. Første vårfunn var 1 ind. Utsira (RO) 18.4 (rekordtidlig), mens siste høstfunn var 1 ind. rm. Reve, Klepp (RO) 11.9. *Fylkesfordeling (sy. ind.):* NO (1), NT (2), SF (2), HO (5), RO (minst 50), VA (4), TE (2), VF (2), BU (3), OA (6), OP (1), HE (1) og ØF (3). I høstmaterialet inngår 51 ind. (hvorav 48 1K rm. i RO i perioden 4.8-11.9) i RO (48), VA (2) og ØF (1).

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus* (AA-ØF)

I rapportområdet ble 67 ind. (de fleste sy.) rapportert i hekketida. De største ansamlingene var opptil 18 ind. Årnestangen, Rælingen (OA) 5.5-14.8, 8 sy. Gjesås-sjøen, Åsnes (HE) vår-sommer som var en oppgang fra 5 sy. i 2003 og 7 ind. Hellesjøvatnet, Aurskog-Høland (OA) 12.5-26.6. Første vårfunn var 1 ind. Tuentangen, Fet (OA) 25.4. *Fylkesfordeling (hekketid):* TE (4),

VF (4), BU (1), OA (38), OP (1), HE (12) og ØF (7).
Høstfunn (20.7-11.9): VF (13), OP (1) og ØF (4).

Myrsanger *Acrocephalus palustris*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
483	3666	208	3	02, 03, 04

Årets min. 483 ind. innebar at 2004 ble noe dårligere enn de to foregående årene, men likefullt langt over gjennomsnittet i virksomhetsperioden. Nord for Dovre ble kun 2 ind. registrert, 1 1K rm. Dividalen, Målselv (TR) 14.8 og 1 ind. Spilderdalen, Måløy (NO) 10.-13.7. I SF ble 1 sy. registrert Vågsøy, Vågsøy 12.6 mot totalt 4 sy. i 2003 og 13 sy. i 2002. Første vårfunn var 1 sy. Jeløya, Moss (ØF) 23.5, mens siste høstfunn var 1 ind. Røyrtjønn, Farsund (VA) 4.9. Tall fra AA er basert på Kjøstvedt (2006). *Fylkesfordeling (inkl. ad. fra hekkfunn)*: TR (1), NO (1), SF (1), HO (1), RO (11), VA (11), AA (8), TE (30), VF (92), BU (21), OA (153), OP (9), HE (11) og ØF (133). I Storbritannia ble myrsangeren i hekketida registrert på 14 lokaliteter, noe som innebærer en fortsettelse av den svake forekomsten de senere åra (Holling 2007).

Rørsanger *Acrocephalus scirpaceus* (SJ-HO)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2004.

Gulsanger *Hippolais icterina* (O SJ-TR)

1 ind. Dividalen, Målselv (TR) 20.6 var eneste funn i rapportområdet i 2004.

Hauksanger *Sylvia nisoria*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
42	580	23	5	02, 03, 01

Det ble nok et godt år for observasjoner av hauksanger. 42 ind. er antatt, men det er langt under antallene de tre foregående årene. Det store flertallet av funnene dreide seg om 1K-fugler på diverse kystlokaliteter fra Røst (NO) til Jomfruland, Kragerø (TE) i aug.-okt. I hekketida ble ikke arten registrert på de klassiske lokalitetene Jomfruland, Kragerø (TE) og Mølen, Larvik (VF), men derimot var det en hekking på Tjøme (VF). Videre var det hekkeindikasjoner i form av 1 ind. Svenner, Larvik (VF) 2.6 og 1 sy. Stråholmen, Kragerø (TE) 5.-13.6. I høstmaterialet er alle aldersbestemte ind. 1K-fugler. Første høstfunn var 1 1K rm. Jomfruland, Kragerø (TE) og 1 1K rm. Revestasjonen, Klepp (RO) 10.8 og seneste høstfunn var 1 ind. Lista fyr, Farsund (VA) 23.10. *Fylkesfordeling (alle funn)*: NO (8), ST (8), RO (14), VA (6), TE (3) og VF (3). Fra Danmark rapporteres 11 ind. fra høsttrekkperioden og heller ikke i 2004 ble arten påvist hekkende i landet (Lange 2006). I Sverige var det et stort pluss med fire hekkende par så langt nord som i Uppland (Strid 2005).

Møller *Sylvia curruca* (O SJ-NO)

Fra rapportområdet foreligger følgende funn: mange

ind. Røstlandet, Røst (NO) 13.6-6.10, 1 sy. Øvre Dividal, Målselv (TR) 21.6, 1 sy. Ytre Øksninga, Herøy (NO) 13.7, 1 sy. Husøy, Træna (NO) 20.7, 1 ind. Myken, Rødøy (NO) 1.10 og et veldig sent ind. Hunstadmoen, Bodø (NO) 9.-14.11.

Tornsanger *Sylvia communis* (O SJ-NO)

Fra rapportområdet foreligger følgende funn: 1 sy. Tjøtta, Alstahaug (NO) så tidlig som 19.4, 4-5 par Vega (NO) sommeren, flere ind. Røstlandet, Røst (NO) juni-4.10 og 1 1K rm. Slettnes, Gamvik (FI) 19.8.

Hagesanger *Sylvia borin* (O SJ-TR)

Fra Alta (FI) rapporteres 1 sy. Kaiskuru 3.6, 1 sy. Tverrelvdalen 25.6, 1 sy. Elvstrand 26.6 og 4 sy. Aronnes 27.6. Utenom rapportområdet tar vi med 1 ind. Lista fyr, Farsund (VA) så sent som 26.11.

Munk *Sylvia atricapilla* (SJ, V 12-3)

Vinterstid ble det registrert minst 48 ind., og dette er en noe over middels forekomst. De nordligste vinterfunnene var 1 ind. Trones, Verdalen (NT) 4.-27.12, 1 ind. Staupslia, Levanger (NT) 13.12 og 1 ind. Volhaugvegen, Verdalen (NT) 27.12. Fra HO er det tatt med observasjoner f.o.m. 15.11 i des.-oversikten. *Fylkesfordeling (jan./feb.-des.)*: NT (0-3), ST (3-1), MR (0-1), HO (11-7), RO (4-5), VA (5-1), VF (0-1), OA (1-1), OP (1-0), HE (0-1) og ØF (1-1).

Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
40	565	32	6	03, 00, 99

40 ind. er antatt, og dette er i nærheten av gjennomsnittet i NFKF sin virksomhetsperiode. RO sto som vanlig for de fleste registreringene. Fra MR er det ingen rapporter, men en del individer er nok registrert her. Anmerkingsverdige funn var 1 ind. Granjordet, Risør (AA) 14.10 som var det første i fylket samt 1 ind. Byskogen skole, Borre (VF) 15.10. Tidligste observasjon var 1 1K rm. Nes, Bjugn (ST) 9.9, mens siste registrering var 1 ind. Varbakk, Farsund (VA) 19.10. *Fylkesfordeling*: TR (2), NO (11), ST (4), HO (2), RO (15), VA (4), AA (1) og VF (1). I Sverige ble normale 36 ind. registrert (Strid 2005). Forekomsten i Danmark fra høsten var på 6 ind., hvilket var godt under en middels forekomst (Lange 2006).

Bøksanger *Phylloscopus sibilatrix* (O SJ-TR)

1 ind. Neiden kirke, Sør-Varanger (FI) 31.5-26.6 var eneste funn i rapportområdet i 2004.

Gransanger *Phylloscopus collybita* (V 12-2)

7 ind. ble registrert i rapportperioden, og dette er litt i overkant av gjennomsnittet i virksomhetsperioden. *Alle funn*: opptil 3 ind. Nordhasselbukta, Farsund (VA) 2.-12.1, 1 ind. Bjergstedvegen, Stavanger (RO) 4.12, 2 ind. Bryne, Time (RO) 4.12 og 1 ind. Mosvatnet, Stavanger (RO) 13.12.

Året 2004 hadde den sterkeste forekomsten av svartstrupe *Saxicola torquata* i NFKFs virksomhetsperiode (fra og med 1991). Årstotalen for 2004 ble på 98 ind., og denne 1K-fuglen ble den første svartstrupe som noensinne er registrert på Titran, Frøya (ST) da den dukket opp 25.-26.9. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Myrsangeren *Acrocephalus palustris* er på frammarsj i Norge. Med 483 individer i 2004 kan man notere seg for en ny sterk forekomst av arten. Den syngende hannen på bildet er fotografert på Linnestranda, Lier (BU) 12.6.2004 av Jens Erik Nygård.

Dvergfluesnapper *Ficedula parva*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
16	205	10	3	03, 02, 96/04

Årets 16 ind. er over gjennomsnittet i virksomhetsperioden, men en kraftig nedgang fra fjorårets rekordnotering (49 ind.). 5 ind. ble registrert om våren og 11 ind. om høsten. *Vårfunn*: 1 2K ♂ sy. Lista fyr, Farsund (VA) 23.5, 1 sy. ♂ Svenner, Larvik (VF) 28.5, 2 2K rm. Jomfruland, Kragerø (TE) 31.5 og 1 ad. ♂ sy. Sem, Tønsberg (VF) 8.6. *Høstfunn*: RO og noe overraskende ST hadde flest funn med 5 hver. ST fikk sine funn nr. 5-9 i 2004! Den seneste registreringen var også fra ST i form av 1 1K Sula, Frøya 18.10. *Fylkesfordeling (alle funn)*: ST (5), RO (5), VA (2), TE (2) og VF (2). I Danmark ble det registrert ca 120 ind., hvilket er på nivå med de senere årene (Lange 2006).

Skjeggmeis *Panurus biarmicus*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
155	1919	137	6	98, 00, 93

Basert på maks.-tall fra de mer eller mindre faste lokalitetene hvor arten påtreffes, ble årets forekomst anslått å være på minst 155 ind. I og med at maks.-tall er benyttet, vil det reelle antall skjeggmeis være noe høyere. Forekomsten er noe over forekomsten de siste to åra og skyldes påfyll av skjeggmeiser til lokalitetene i særlig VF og OA i perioden ultimo okt.-primo des. Anmerkingsverdige maks.-tall var 25 ind. Øra naturreservat, Fredrikstad (ØF) 11.7, 20 ind. Presterødskilen, Tønsberg (VF) 24.10, 12 ind. Børsesjø, Skien (TE) 31.10, 35 ind. Koksa, Bærum (OA) 4.12 og 10 ind. Borrevatnet, Borre (VF) 12.12. *Hekkefunn*: 1 par fikk fram minst 3 unger på Gunnarsmyra, Farsund (VA) 29.5 og 1 par med minst en unge Søylandsvatnet, Hå (RO) sommeren. *Fylkesfordeling*: RO (7), VA (14), TE (13), VF (44), OA (41) og ØF (36). I Sverige ble skjeggmeis rapportert fra 105 lokaliteter i hekketida, hvilket er en normal oppptreden (Strid 2005).

Stjertmeis *Aegithalos caudatus* (SJ-FI)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2004.

Løvmeis *Poecile palustris* (SJ-NO)

Ingen løvmeis ble rapportert fra den faste lokaliteten Halså, Meløy (NO) i 2003, men i 2004 ble igjen 2 ind. registrert her 12.3. I tillegg kom et funn av 1 ind. så langt nord som Blodskytoden, Båtsfjord (FI) 5.6. Fra OP rapporteres 1 ind. på føringsplass Gamleveien, Lillehammer 25.3 og fra HE 1 ind. på føringsplass Roverud, Kongsvinger 4.-5.11.

Lappmeis *Poecile cinctus* («kystregion»)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2004. Utenfor rapportområdet tar vi med ett funn utenom artens kjente utbredelse i landet (Gjershaug *et al.* 1994): 1 ind. Hattan, Jølfjellet, Meldal (ST) 23.-31.12.

Toppmeis *Lophophanes cristatus* (SJ-NO)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2004.

Svartmeis *Periparus ater* (SJ-TR)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2004.

Blåmeis *Cyanistes caeruleus* (SJ-TR)

Totalt min. 29 ind. er rapportert fra rapportområdet. Fra FI rapporteres 3 ind. i Kvalsund, 2 ind. i Alta og 2 ind. i Sør-Varanger. Fra TR rapporteres 21 ind. rm. Dividalen, Målselv 5.9-24.10 og 1 ind. i Tromsø kommune.

Spettmeis *Sitta europaea* (SJ-NT)

Det er rapportert 20 ind. (inkl. ad. fra tre hekkefunn) dette året, og dette er omtrent på samme nivå som de siste åra. Det er ikke rapportert funn nord for NT. I dette fylket ble spettmeis konstatert hekkende med 1 par med unger i reirhull Staupshaugen, Levanger 22.5, 1 par m/utflydde unger Grav, Ytterøy, Levanger 19.6 og 1 par som hekket Røstad, Levanger vår-sommer. Unntatt hekkefunnene ble arten registrert med totalt 14 ind. i Verdal (5), Stjørdal (4), Steinkjer (2), Snåsa (2) og Levanger (1).

Trekryper *Certhia familiaris* (SJ-TR)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2004

Pirol *Oriolus oriolus*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
9	112	9	4	00, 92, 97

Med 9 ind. havnet årets forekomst på gjennomsnittet i NFKF sin virksomhetsperiode. *Alle funn*: 1 sy. Hellvik, Egersund (RO) 31.5, 1 2K ♂ sy. Oakhill, Rygge (ØF) 31.5-3.6, 1 2K ♂ sy. Bjanes, Fet (OA) 2.6, opptil 2 sy. Jomfruland, Kragerø (TE) 5.-19.6, 1 ♀-f Kvalvik, Utsira (RO) 7.6, 1 ad. ♂ + 1 ♀-f Røstlandet, Røst (NO) 13.6-29.7 og 1 ♂ Herberg, Utsira (RO) 15.-17.8. I Sverige var forekomsten på 169 ind. et meget høyt antall sammenlignet ned de senere årene (Strid 2005), mens 82-86 ind. i Danmark faller omtrent på gjennomsnittet for de siste ti åra (Lange 2006). I Storbritannia fortsetter de nedslående antallene da den i hekketiden ble registrert på kun åtte lokaliteter med 3-8 par (Holling 2007). *Tillegg*: 1 sy. Kusand, Fet (OA) 4.6.2000.

Tornskate *Lanius collurio* (SJ-RO)

Med ca. 43 ind. (inkl. ad. fra hekkefunn) var antallet det høyeste i NFKF sin virksomhetsperiode. I RO, hvor arten er relativt vanlig, ble det totalt rapportert ca. 39 ind. Fra dette fylket rapporteres også uvanlig mange hekkefunn: to hekkende par Sandnes i perioden 13.-24.7, fem par på Karmøy 14.7, ett til to par i Bjerkreim 1.8, fire til fem par i Eigersund og ett til to par i Hå. *Alle funn utenom RO*: 1 ♂ Stormark, Fedje (HO) 8.5, 1 ♀ Vinapen, Fedje (HO) 8.5, 1 1K Røstlandet, Røst (NO) 25.9-3.10 og 1 ind. Grimsøya, Røst (NO) 30.9-1.10.

Varsler *Lanius excubitor*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 94-04	Snitt 94-00	Rang 04	Tre beste år
283	2060	139	3	02, 03, 04

Totalt 283 ind. er antatt ut fra årets funnmasse. Dette er like oppunder rekordårene 2002 (306 ind.) og 2003 (303 ind.) inkl. tillegg under. Også dette året utmerker ØF seg som fylket med høyest antall om vinteren (tab. 17). Arten er underrapportert i HE, da den ikke er rapporteringsart der. Fra Nord-Norge foreligger følgende vinterfunn: 1 ind. Sætermoen, Rana (NO) 6.-7.2 og 1 ind. som jaktet småfugl ved føringplass Indre Brenna, Porsanger (FI) 11.12. *Hekkefunn*: 1 ad. + 2 juv. Tjelderdalen, Verdal (NT) 17.6, 1 par + minst 1 juv. Ingjelsvatnet, Lierne (NT) 22.6, 5 ind. (kull) Joma gruver, Røyrvik (NT) 23.6, 1 par + utflydde unger Skjervungmyra, Nordre Land (OP) 12.7 og 1 par + 3 juv. Virvassdalen, Rana (NO) 15.7. Videre ble det registrert varslende ind. Gryta-Hornsjø, Gausdal (OP) 11.7 og Herjevatnet, Rauma (MR) 15.7. *Tillegg*: OP: 1 ind. 1991, 1 ind. 1992, 1 ind. 1994, 1 ind. 1995, 1 ind. 2002. OA: 1 ind. 2002, 1 ind. 2003. BU: 1 ind. 2003.

Nøtteskrike *Garrulus glandarius* (SJ-TR)

Totalt 6 ind. er antatt i rapportområdet. *Alle funn*: 2 ind. Ytre Brenna, Porsanger (FI) 17.5, 1 ind. Pasvikdalen, Sør-Varanger (FI) 8.6, 1 ind. Svanhovd, Sør-Varanger (FI) 23.10, 1 ind. Rafsbotnlia, Alta (FI) 24.10 og 1 ind. Straumbukta, Tromsø (TR) høsten-13.12.

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes* (SJ-MR)

Med 137 ind. er årets antall det beste siden invasjonsåret 1995, og indikerer at nøttekråka klarer seg godt i rapportområdet. I likhet med foregående år, ble flesteparten registrert i ST med minst 123 ind. Tallene fra NT og ST er basert på maks.-tall fra de respektive lokalitetene, så det reelle antallet vil være noe høyere. Det store flertallet av funnene var i likhet med tidligere år fra aug.-sept., og da stort sett fra sembrafuru-forekomster i Steinkjer, Inderøy, Verdal, Levanger og Stjørdal kommuner i NT og Trondheim, Melhus, Malvik, Skaun og Orkdal kommuner i ST. Fra ST er det i tillegg rapportert 3 ind. i Klæbu kommune, 2 ind. i Hemne kommune og 1 ind. hver i kommunene Selbu og Midtre Gauldal. Største registrerte antall var 73 ind. i løpet av en time på næringstrekk over Trondheim 18.8. Fra TR foreligger funn av 1 ind. Charlottenlund, Tromsø 30.10. *Fylkesfordeling*: TR (1), NT (13) og ST (123).

Kaie *Corvus monedula* (SJ-NO)

I rapportområdet er det rapportert 10-12 ind. Aldri tidligere er det rapportert tosfrede antall kaier på ett år i rapportområdet. I FI ble det registrert 2 ind. Vaggatem, Sør-Varanger 1.5 og i NO 1 ind. Svolvær havn, Vågan 10.3, 2 ind. Engavågen, Meløy 10.4, 2 ind. Bjæranngen, Meløy 8.5, 1 ind. Høgtun, Herøy 14.5, 2 ind. Storeide, Vestvågøy 31.5 og 2 ind. Engasjyen, Rana udatert.

Kornkråke *Corvus frugilegus* (SJ-NO)

I rapportområdet ble det rapportert 3-4 ind. I FI ble det registrert 1 ind. Gamvik, Gamvik 12.4 og 1 ad. Nyborg, Nesseby 12.5. I NO rapporteres 1-2 ind. Rønvikjordene, Bodø 15.-17.4.

Svartkråke *Corvus corone*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
69	881	58	6	99, 00, 98

Anslagsvis 69 ind. er antatt ut fra årets funnmasse, og representerer et tall noe over gjennomsnittet i NFKF sin virksomhetsperiode. Antall av denne arten er svært vanskelig å vurdere, og alle antall bør betraktes som ganske grove estimater. De nordligste funnene ble gjort av 1 ind. på Bunesåkrerne, Verdal (NT) 23.-24.5, 1 ind. Falstadbukta, Levanger (NT) 11.-28.6 og 1 ind. Brekstad, Ørland (ST) 13.12. I og med at det foregår kråketrekk fra Verdal mot Levanger om kveldene kan det godt være tale om samme individ som er sett på de to lokalitetene i NT. Det er faktisk heller ikke umulig at fuglen på Brekstad (ST) kan være samme individ som ble sett i NT, da det foregår en bevegelse av kråkefugler mot kysten om vinteren. Dette illustrerer bare vanskelighetene med å vurdere antall av kråkefugler. *Fylkesfordeling*: NT (1-2), ST (1), SF (2), HO (3), RO (30), VA (18), AA (2), TE (3), VF (3), OA (2) og ØF (4). Med 120 ind. ble det en tangering av årsrekorden fra 2002 i Sverige (Strid 2005).

Pilfink *Passer montanus* (SJ-HO)

Basert på maks.-tall fra de respektive lokalitetene, ble det rapportert min. 261 ind., men det bemerkes at HO ikke har rapportert pilfink i 2004. Selv uten rapport fra HO ble dette ny rekord i virksomhetsperioden. Spesielt har arten økt betydelig i antall og utbredelse i NT de siste årene. Det er ingen rapporter om pilfink nord for NT. I NT rapporteres pilfink fra Frosta (71), Verdal (21), Stjørdal (18), Levanger (10), Steinkjer (9), Snåsa (2) og Vikna (2); i ST fra Trondheim/Melhus (71), Malvik (24), Orkdal (10), Røros (3), Meldal (2) og Frøya (2); i MR fra Surnadal (12), Rindal (2) og Rauma (2). *Fylkesfordeling*: NT (133), ST (112) og MR (16).

Grønnfink *Carduelis chloris* (SJ, H FI-TR)

Det er ikke meldt om påviste hekkinger fra rapportområdet i 2004. Dette har nok sammenheng med at arten ikke rapporteres og er stedvis en vanlig hekkefugl i TR.

Stillits *Carduelis carduelis* (SJ-SF, H HO-ØF)

46 ind. er antatt ut fra årets funnmasse i det nordlige rapportområdet. Dette er et meget bra antall, og det er Trøndelag som står for beholdningen også dette året. På strekningen MR-SF ble kun 1 ind. rapportert. Den største ansamlingen var 27 ind. Taura, Frosta (NT) 19.3. *Fylkesfordeling*: NT (37), ST (8) og MR (1). *Hekkefunn*: 1 par med 2 unger Rødsparken, Halden (ØF) 1.7 og 1 par med 4 unger Ørasletta, Fredrikstad (ØF) 17.7.

Tabell 17. Antall individer av varsler *Lanius excubitor* i Norge i 2004. Dersom ind. er registrert på en lokalitet over en lengre periode, er ind. angitt under måneden den først ble observert.

Great Grey Shrikes Lanius excubitor (individuals) recorded in Norway in 2004. Individuals observed over a longer period of time are given for the first month of observation only.

Fylke County	jan. Jan.	feb. Feb.	mar. Mar.	apr. Apr.	mai May	jun. Jun.	jul. Jul.	aug. Aug.	sep. Sep.	okt. Oct.	nov. Nov.	des. Dec.	udat.	Total
FI	-	-	-	4	2	1	3	1	2	-	-	1	-	14
NO	-	1	-	2	-	-	2*	-	-	1	-	-	2	8
NT	2	2	4	-	1	7*	2	-	8	5	2	4	-	37
ST	3	1	-	1	-	-	1	3	6	10	5	3	-	33
MR	1	-	1	2	-	-	1	-	1	3	-	1	-	10
SF	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
HO	5	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	9
RO	4	3	1	3	-	-	-	-	1	8	2	3	-	25
VA	2	2	2	-	-	-	-	-	1	3	1	-	-	11
TE	-	2	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	6
VF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	17
BU	-	-	-	1	1	-	-	-	1	2	1	2	-	8
OA	1	-	7	-	-	-	-	-	7	3	8	2	-	28
OP	-	-	-	3	-	1	4*	1	2	6	-	2	-	19
ØF	13	4	10	3	-	-	-	-	2	4	8	12	-	56
Total	32	15	26	19	4	9	13	5	31	51	28	31	19	283

* Ad. fra hekkefunn er inkludert. *Breeding pairs included in totals*

Tornirisk *Carduelis cannabina* (SJ-SF, V 12-2)

I det nordlige rapportområdet rapporteres 42 ind. (inkl. ad. fra hekkefunn). Forekomsten er godt over gjennomsnittet i NFKF sin virksomhetsperiode. *Alle funn:* opptil 15 ind. Grande/Høya, Ørland 8.5-8.6, 2 ind. Farstadbukta, Fræna (MR) 20.-29.5, minst 3 ind. Breivik, Fræna (MR) 21.-22.5, opptil 2 ind. Male, Fræna (MR) 22.5, 2 ind. Hustadbukta, Fræna (MR) 22.5, opptil 4 ind. Blindheimsanden, Giske (MR) 22.5-15.8, 1 ♂ + 1 ♀ Litvatnet, Agdenes (ST) 23.5, 2 ind. Tiller, Trondheim (ST) 24.5, 1 par Jøa, Smøla (MR) 15.6, 2 ind. Breidvika, Eide (MR) 26.6, minst 1 ♂ Leirholmen, Nesna (NO) 19.7, 1 ♂ Rusaset, Ørland (ST) 31.7, 2 ind. Vikebukta, Giske (MR) 15.8, 2 1K Gaulosen, Melhus (ST) 17.9. *Hekkefunn:* 1 par med 5 utflydde unger Male, Fræna (MR) 24.7 og 2 ad. + 2 juv. Grandefjæra, Ørland (ST) 2.8. *Vinterfunn:* Det er ikke rapportert vinterfunn i 2004.

Bergirisk *Carduelis flavirostris* (V 12-2)

Årets 162 ind. representerer et år noe under gjennomsnittet vinterstid i virksomhetsperioden. Arten er sannsynligvis også dette året underreportert på strekningen RO-VA, da det ikke foreligger rapporteringer herfra i det hele tatt. Nordligste vinterfunn var 1 ind. Toftan, Vestvågøy (NO) 20.12. *Fylkesfordeling (jan./feb.-des.):* NO (0-1), NT (2-0), ST (6-0), HO (1-0), TE (0-11) og OA (41-100).

Brunsisik *Carduelis cabaret* (rm. SJ-NT)

Tilsammen 22 rm. ind. er rapportert: I NO 9 ind. Stam-

sund, Vestvågøy høst og 5 ind. Toftan, Vestvågøy høst. I NT 8 ind. Vikaleiret, Frosta 31.8-20.10.

Polarsisik *Carduelis hornemanni* (SJ + NO-ØF)

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
100	1520	100	5	95, 01, 02

Med 100 ind. ble årets forekomst som et gjennomsnittså å regne. Hovedmassen av funn er fra andre halvår (tab. 18). Den største ansamlingen var av minst 20 ind. Røstlandet, Røst (NO) 7.9. En annen lokalitet med mange individer var Titran, Frøya (ST) hvor 23 ind. ble rm. 18.9-16.10. Også i Danmark var det et innsig av polarsisik andre halvår (41 ind.) som ga totalt 45 ind. i 2004 (Lange 2006). *Rettelse:* OA: 18 ind. i 2003 i stedet for 15.

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
86	6738	126	7	02, 03, 99

Fra sommeren 2003 av var det slutt på de store forekomstene av båndkorsnebb i landet etter invasjonen i 2002. Første halvår 2004 ble kun 3 ind registrert i hele landet, men utpå høsten ble en aldri så liten mini-invasjon registrert igjen. Totalt 83 ind. er rapportert fra andre

Tabell 18. Antall (ind.) av polarsisik *Carduelis hornemanni* i rapportområdet NO-ØF første og andre halvår 2004.

Records (individuals) of Arctic Redpoll *Carduelis hornemanni* in the area NO-ØF in the first and second halves of 2004.

Fylke	jan.-juni	juli-des.	Total
County	Jan.-June	July-Dec.	
NO	-	24	24
NT	-	8	8
ST	2	34	36
MR	-	4	4
RO	-	1	1
VA	-	5	5
AA	-	1	1
TE	-	1	1
OA	1	8	9
OP	2	3	5
HE	1	1	2
ØF	-	4	4
Total	6	94	100

Tabell 19. Antall (ind.) av båndkorsnebb *Loxia leucoptera* i Norge første og andre halvår 2004.

Records (individuals) of Two-barred Crossbills *Loxia leucoptera* in Norway in the first and second halves of 2004.

Fylke	jan.-juni	juli-des.	Total
County	Jan.-June	July-Dec.	
NO	2	7	9
NT	-	25	25
ST	-	7	7
HO	-	1	1
RO	1	16	17
VA	-	9	9
AA	-	4	4
VF	-	12	12
OA	-	1	1
HE	-	1	1
Total	3	83	86

halvår 2004 (tab. 19). Største ansamling var minst 20 ind. Tautra, Frosta (NT) 1.10. Sverige opplevde med ca. 1300 ind. et godt år og arten hadde et godt hekkeår i de nordlige delene av landet (Strid 2005). I Danmark ble kun 11 ind. registrert (Lange 2006). I Storbritannia ble ingen ind. registrert (Rogers 2005). Tillegg: HE: 2 ind. 2001, 5 ind. 2003.

Grankorsnebb *Loxia curvirostra* (SJ-TR)

Totalt minst 12 ind. er rapportert. *Alle funn*: 1 ind. Gjøkbukta, Sør-Varanger (FI) 14.9, 1 ind. Myggbekken, Sør-Varanger (FI) 14.9 og minst 10 ind. Åndslev, Målselv (TR) 26.11.

Rosenfink *Carpodacus erythrinus* (SJ-HO, H RO-ØF)

23 ind. ble rapportert fra det nordlige rapportområdet, og det er ny rekord i NFKF sin virksomhetsperiode. *Vår-/sommerfunn*: opptil 2 ♂ + 1 ♀ Sorte, Stjørdal (NT) 24.-30.5, 1 ♂ Gjønsingen, Frøya (ST) 30.5, 1 par Buvika, Skaun (ST) 31.5-7.6, 3 ♂ + 1 ♀ Myrkdalsdeltaet, Voss (HO) 5.6-5.7, 2 ♂ sy. Sætran, Stjørdal (NT) 6.6, 1 3K+ ♂ sy. Vedvik, Vågsøy (SF) 11.6, 1 3K+ ♂ sy. Ås, Tydal (ST) 15.6 og 1 ♂ sy. så langt nord som Vadsøya, Vadsø (FI) 5.7. *Høstfunn*: 2 1K rm. Nes, Bjugn (ST) 18.8-1.9, minst 4 ind. Røstlandet, Røst (NO) 11.-20.9, 1 1K Titran, Frøya (ST) 25.-26.9 og 1 1K Myken, Rødøy (NO) 27.9. *Hekkefunn*: I det nordlige rapportområdet ble 1 ♀ m/mat i nebbet registrert Myrkdalsdeltaet, Voss (HO) 5.7. Øvrige hekkefunn var 1 reir med egg Lysakermoa, Eidsberg (ØF) 29.5, 1 ♂ varslende Siratun, Utsira (RO) 7.7 og 1 par m/hekkeatferd Gausa, Gausdal (OP) 7.7.

Konglebit *Pinicola enucleator* ÷FI i oversikt under. Excl. FI

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
1561	6556	488	1	04, 95, 96

Etter flere magre år kom det endelig en invasjon av denne karismatiske arten, og totalt 1597 ind. er antatt for 2004. Det var imidlertid bare de sørligste delene av landet som ble berørt i særlig grad. Flest fugler ble registrert i RO og VA i løpet av noen hektiske dager i begynnelsen av nov., og etter noen få dager var nesten alle fuglene forsvunnet igjen. Av større flokker nevnes minst 500 ind. (hvorav 21 ind. rm.) Revestasjonen, Klepp (RO) 6.11, 260 ind. Bjårvatnet, Hå (RO) 6.11, 110 ind. Mønstremyr, Flekkefjord (VA) 6.11 og 66 ind. Lista fyr, Farsund (VA) 6.11. *Hekkeindikasjoner*: opptil 4 ind. Gærnetjørna, Sør-Varanger (FI) 24.-30.5, 2 ind. Pasvikdalen, Sør-Varanger (FI) 8.6, minst 2 ind. Dividalen, Målselv (TR) 19.6, 1 ♂ Nevelvatnet, Lillehammer (OP) 23.6, 4 ind. (hvorav 2 ad.) Kjeriringneset, Sør-Varanger (FI) 16.7 og 2 ad. + 1 unge Obleikhaugen, Gausdal (OP) 23.7. *Fylkesfordeling*: FI (36), TR (2), NO (1), NT (34), ST (5), MR (4), HO (28), RO (958), VA (353), AA (16), TE (17), VF (67), OA (19), OP (27) og ØF (30).

Dompap *Pyrhula pyrrhula*

I oktober kom det en storstilt invasjon av dompap med østlig opphav til landet. En kontaktyd som kan minne om båndkorsnebb-lyd avslørte at dette ikke kunne være fugler tilhørende Fennoskandia. Det var spesielt kyststrekningen fra ST-TE som ble berørt. I ST ble hele 132 ind. rm. på Titran, Frøya 10.-24.10 og en maks.reg-

I løpet av noen hektiske dager i begynnelsen av november 2004 kunne Vest-Agder og Rogaland notere seg for en uventet og rekordartet forekomst av konglebit *Picolina enucleator*. Den hunnfargede konglebiten på bildet er fotografert ved Revestasjonen, Klepp (RO) av Christian Tiller.

istrering på ca. 100 ind. kunne loggføres 16.10. Dagen før, 15.10, ble 500 ind. registrert på Utsira (RO), og det antas at minst 2000 ind. var innom øya i perioden 7.-31.10. Hele 790 ind. ble registrert trekkende forbi Jomfruland, Kragerø (TE) 18.10. Også i HO kunne flere flokker på over 50 ind. observeres i okt.

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes* (SJ-HO, H RO-ØF)

Antall kjernebitere i det nordlige rapportområdet har økt årlig i perioden 1999-2003, men med 140 ind. i 2004 ble det en liten nedgang i innrapporterte individer. I TR og NO fortsatte imidlertid økningen i antall innrapporterte individer. Det nordligste funnet var 1 ind. på foringsplass Båftsa, Tana (FI) 17.6. I TR ble det registrert 1 ind. Tromsø, Tromsø 4.5, 1 ind. Bardufoss, Bardu 16.5, 1 ♂ Andselv, Målselv 16.5, 1 ♀ Dividalen, Målselv 17.5 og 1 ind. Andslia, Målselv 28.11. NO hadde 13 ind. spredt på 12 lokaliteter fra Narvik i nord til Grane i sør. Av større antall i Trøndelag nevnes minst 10 ind. Gimse, Melhus (ST) 10.4-17.6. I HO var det opptil 30 ind. i Nygårdsparken, Bergen 4.1-21.4 og 20 ind. Paradis, Bergen 1.1-6.2. *Hekkefunn* (SJ-HO): 2 ad. + 4 pull. Tilfredshet, Trondheim (ST) 4.6 og 1 ♀ matet en unge Binde, Steinkjer (NT) 9.7. *Fylkesfordeling*: FI (1), TR (5), NO (13), NT (13), ST (35), MR (2), SF (4) og HO (67). Fra øvrige deler av landet rapporteres 4 hekkefunn i TE, 2 i BU, 3 i OA, 1 i OP og 1 i HE. *Tillegg*: 1 ind. Halten fyr, Frøya (ST) vinteren 1997/1998.

Lappspurv *Calcarius lapponicus* (V 12-2)

Totalt 4 ind. ble rapportert, hvorav 2 ind. jan.-feb. og 2 ind. i des. Dette lave antallet faller på gjennomsnittet i NFKF sin virksomhetsperiode. *Alle funn*: 1 ind. Reve, Klepp (RO) 19.1, 1 ind. Kolnes, Sola (RO) 27.2, 1 ind. Reve, Klepp (RO) 19.12 og 1 ind. Herdla, Askøy (HO) 20.12.

Hortulan *Emberiza hortulana* ±HE i oversikt under. *Excl. HE*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
11	302	28	12	96, 97, 93

Totalt ble ca. 168 ind. registrert. Antallet er sammenlignbart med de lave antallene de siste årene, og ser man bort fra HE er året det klart svakeste i virksomhetsperioden. *Fra hekkeområdene*: Kjerneområdet for hortulan i Norge er området mellom Elverum og Grue i HE, og i 2004 ble 155 sy. ♂ registrert her. Fra HE er det i tillegg rapportert 1 par Åshøgda, Ringsaker 28.6-3.7. I OA hekket 1 par på Flakstadmåsan, Ullensaker 13.5-14.6 og 1 ♂ ble registrert på Herremyra, Nes 29.5. Dessverre ser det ut til at hortulanen er i ferd med å forsvinne helt fra OA. *Vårtrekk*: 1 ♂ Akerøya, Hvaler (ØF) 5.5, 1 ♂ Lista, Farsund (VA) 5.-8.5, 1 ♂ Haver, Hå (RO) 5.5, 1 ♂ Veito, Utsira (RO) 7.5 og 1 2K ♂ Jomfruland, Kragerø (TE) 27.-30.5. *Høsttrekk*: 1

ind. ptS Romsåsen, Askim (ØF) 2.9, 1 ind. Røstlandet, Røst (NO) 25.-26.9 og 1 ind. Store Molla, Vågan (NO) 27.-28.9. Funnene i NO var nr. 3-4 i fylket. I Sverige foregår en tilsvarende negativ utvikling for hortulanen som i Norge, og det i hele landet (Strid 2005).

Vierspurv *Emberiza rustica*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
4	178	14	14	97, 98, 00

Med 4 ind. ble det et svart år for vierspurv, og det dårligste året i virksomhetsperioden. *Vårtrekk*: 1 ♂ Utsira (RO) 12.5. *Fra hekketiden/hekkeområdene*: 1 sy. ♂ Stenmyra naturreservat, Trysil (HE) 23.5 og 1 sy. ♂ Tanarkjølen, Åmot (HE) 17.6. *Høsttrekk*: 1 1K Ogna, Hå (RO) 18.10.

Dvergspurv *Emberiza pusilla*

Ant. ind. 04	Ant. ind. 91-04	Snitt 91-00	Rang 04	Tre beste år
25	219	14	4	94, 00/03

Forekomsten av dvergspurv i 2004 var med 25 ind. meget god. Fra hekkeområdene i Sør-Varanger kommune i FI er det registrert 1 sy. ♂ Nyland, Skrøytnes 5.6, 1 sy. ♂ Sametbrua 26.6 og 1 par Noatun, Pasvik 13.7. *Høsttrekk*: Totalt 20 ind. er rapportert fra kyst-lokaliteter på strekingen NO-TE. I tillegg kom 1 ind. rm. Dividalen, Målselv (TR) 14.8 som også var tidligste høstfunn. NO fikk faktisk sine første høstfunn i 2004. *Fylkesfordeling (høst)*: TR (1), NO (3), ST (3), MR (1), RO (9), VA (3) og TE (1).

Sivspurv *Emberiza schoeniclus* (V 12-2)

Vinterstid ble det registrert 36 ind. i 2004, og dette er en forekomst godt over gjennomsnittet i NFKF sin virksomhetsperiode. 15 ind. ble registrert i perioden jan.-feb. og 21 ind. i des. Alle funn var fra Sør-Norge. Største ansamling var opptil 8 ind. Ilene, Tønsberg (VF) 5.-29.12. *Fylkesfordeling (jan./feb.-des.)*: RO (3-5), VA (3-1), TE (2-1), VF (1-9), OA (3-5) og ØF (3-0).

Litteratur

- Bangjord, G. *Fugler på Svalbard og Jan Mayen i 2004*. LRSK meddelelse 1. Rapport 22 s.
- Bekken, J. 2005. Sjeldne fugler i Hedmark 2004. - *Kornkråka* 35: 57-80.
- Brattfjord, O. Aa. 2005. Utvikling og status til vintererlebestanden i Vest-Agder. - *Piplerka* 35: 5-23.
- Collinson, M. 2006. Splitting headaches? Recent taxonomic changes affecting the British and Western Palearctic lists. - *British Birds* 99: 306-323.
- Falkenberg, F., Fredriksen, M. & Kjørandsen, J.

2005. Fugler i Hordaland 2004. - *Krompen* 34: 94-122.
- Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.). 1994. *Norsk fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu. 551 s.
- Gylseth, P. 2006. Rapport fra LRSK for Oslo og Akershus for 2004. - *Toppdykker 'n* 29: 88-110.
- Hellström, M. 2005. Sällsynta fåglar i Sverige 2004. - *Vår Fågelvärld, Suppl. 44*: 131-155.
- Holling, M. and the Rare Breeding Birds Panel 2007. Rare breeding birds in the United Kingdom in 2003 and 2004. - *British Birds* 100: 321-367.
- Holtan, D. 2001. Dvergdykkerens status i Norge. - *Vår Fuglefauna* 24: 100-108.
- Johansen, P.-A. 2006. Ornitologiske observasjoner i Østfold t.o.m. 31.12.2004. - nytt fra den lokale rapport og sjeldenhetskomiteen (LRSK). - *Natur i Østfold* 25: 83-103..
- Kjøstvedt, J. H. 2006. Myrsangeren i Aust-Agder. - *Fugler i Aust-Agder* 35: 65-68.
- Lange, P. (red.) 2006. Fugle i Danmark 2004. - *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 100: 319-358.
- Lislevand, T. 2006. Sjeldne fugler i Aust-Agder. LRSK-rapport nr. 10. - *Fugler i Aust-Agder* 35: 13-26.
- Lohne, M. 2007. Faunistisk rapport for Vestfold 2004-2006. - *Vestfoldornitologen* 28: 5-45.
- LRSK Nord-Trøndelag. 2005. Fugler i Nord-Trøndelag 2004. - *Trøndersk Natur* 32: 12-21.
- Mjølsnes, K. R., Egeland, Ø. & Grønning, J. 2008. *Fugler i Rogaland i 2004*. Foreløpig rapport. Upubl.
- Nyegaard, T. & Borch Grell, M. 2004. Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2004. - *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 99: 88-106.
- Opheim, J., Lundemo, S. & Larsen, B. H. 2007. Sjeldne fugler i Oppland - årsrapport fra den lokale rapport og sjeldenhetskomiteen (LRSK) år 2004. - *Hujon* 33 (2): 9-70.
- Reinsborg, T. & Bangjord, G. 2007. Vintererle i Trøndelag. - *Trøndersk Natur* 34: 4-13.
- Reinsborg, T., Dahl, E.L., Kamsvåg, C., Rudolfson, G., Shimmings, P. & Størkersen, Ø.R. 2008. Fugler i Norge 2003. - *Ornis Norvegica* 31: 4-47.
- Rogers, M. J. (red.). 2005. Report on rare birds in Great Britain in 2004. - *British Birds* 98: 628-694.
- Solbakken, K. Aa., Myklebust, M., Sæter, E. & Venås, M. 2007. Fugler i Sør-Trøndelag 2004. - *Trøndersk Natur* 34 (2): 15-29.
- Solvang, R. & Kjellemyr, B. 2007. Fuglerapport for Telemark 2003-2005. - *Fugler i Telemark* 36: 11-36.
- Strid, T. 2005. Fågelrapport 2004. Fågelåret 2004. - *Vår Fågelvärld, Supplement 44*: 57-128.
- Stueflotten, S. 2005. Sjeldne fugler i Buskerud 2004. - *Buskskvetten 21 (internett)*. 14 s.
- Værnesbranden, P. I. 2006. Lappfiskand - en ny hekkefugl i Trøndelag. - *Trøndersk Natur* 33: 4-13.

- Værnesbranden, P.I., Rudolfsen, G., Stokke, B.G., Myklebust, M., Husby, M. & Størkersen, Ø.R. 2001. Fugler i Norge 1997. - *Vår Fuglefauna Supplement nr. 4 (2001)*: 32-55.
- Våge, H. 2005. Fugler i Nordland – 2004. LRSK-rapport. - *Havørna 16*: 6-26.
- Øien, I. J. & Aarvak, T. 2007. Resultater fra overvåking av dverggås og sædgås i Norge i 2007. - *NØF-rapportserie 6-2007*.
- Ålbu, T. 2005. Sjeldne fugler i Møre og Romsdal 2004. - *Rallus 34*: 110-116.

Summary

THE NORWEGIAN BIRD REPORT 2004

- a report on locally uncommon and scarce birds in Norway in 2004, by the Norwegian Birds Records Committee (NFKF)

The basis of this report is the annual reports produced by the county rarities committees. For 2004 all the counties contributed to the report, although Finnmark, Troms, Sogn & Fjordane, Rogaland and Vest-Agder counties did not publish own county reports. We believe this report reflects fairly well observations from Norway in 2004. Readers should take care to note the geographical or time delimitation of the records stated for the different species, as stated in codes immediately after the scientific name of the species. The Norwegian Birds Records Committee (NFKF) has been publishing annual reports since 1991.

The occurrence of Bewick's Swan *Cygnus columbianus* was one of the poorest in NFKFs history, and the occurrence of Lesser White-fronted Geese *Anser erythropus* at the traditional feeding and roosting site Valdakmyra, Porsanger (FI) continued to be very low. White-fronted Geese *Anser albifrons* was seen in good numbers. Mandarin Ducks *Aix galericulata* occurred in record high numbers. Gadwalls *Anas strepera* have occurred in steadily increasing numbers in Norway in recent years, and 2004 was the second best year to date for this species. Quails *Coturnix coturnix* occurred in good numbers for the third year in succession. Yellow-billed Divers *Gavia adamsii* experienced the second best year since 1991. Leach's Storm Petrel *Oceanodroma leucorhoa* was seen in record high numbers in Rogaland in September. Many Common Kestrels *Falco tinnunculus* were seen during the winter months. The Eurasian Hobby *Falco subbuteo* is a raptor that has occurred in high numbers in recent years, and 2004 was the second best year ever. The occurrence of Avocets *Recurvirostra avosetta* was the best ever in NFKFs history. Several shorebirds, such as European Golden Plovers *Pluvialis apricaria*, Northern Lapwings *Vanelus vanellus*, Great Knots *Calidris canutus*, Sanderlings *Calidris alba* and Woodcocks *Scolopax rusticola* wintered in low numbers. The number of migrating Broad-billed Sandpipers *Limicola falcinellus* was the second best in NFKFs history. Migrating Pomarine

Skuas *Stercorarius pomarinus* and Long-tailed Skuas *Stercorarius longicaudus* were seen in good numbers, and the occurrence of Little Gulls *Larus minutus* was the second best in NFKFs history. Compared to the last three years, Glaucous Gulls *Larus hyperboreus* occurred in considerable lower numbers in 2004. Also the occurrence of Snowy Owls *Bubo scandiaca* and Great Grey Owls *Strix nebulosa* were very poor. The negative trend related to migrating Horned Larks *Eremophila alpestris* continued in 2004, and the last five years represent the five poorest years for this species. The occurrence of Red-throated Pipits *Anthus cervinus* was one of the poorest in NFKFs history, while Yellow Wagtails *Motacilla flava flavissima* and Pied Wagtails *Motacilla alba yarrellii* occurred in near record numbers. Many breeding attempts of Waxwings *Bombycilla garrulus* were recorded, especially in Nordland county. Stonechats *Saxicola torquata* occurred in record high numbers, and nine confirmed breeding pairs were recorded. The number of singing Common Grasshopper Warblers *Locustella naevia* was the highest ever recorded, and the number of Marsh Warblers *Acrocephalus palustris* and Red-breasted Flycatchers *Ficedula parva* continued to be high. Many breeding attempts of Red-backed Shrikes *Lanius collurio* were recorded in Rogaland county, and Great Grey Shrikes *Lanius excubitor* had another good year throughout the country. The Eurasian Tree Sparrow *Passer montanus* still show a marked increase in the north of its distribution range, especially in Nord-Trøndelag county. In November, the southernmost parts of Norway experienced a major influx of Pine Grosbeaks *Pinicola enucleator* producing record numbers in the history of NFKF. In October, Norway also had a major influx of Bullfinches *Pyrrhula pyrrhula*. These Bullfinches probably came from other parts of Europe than Fennoscandia. The Ortolan Bunting *Emberiza hortulana* continued to occur in low numbers and the Rustic Bunting *Emberiza rustica* experienced the poorest year in NFKFs history. The occurrence of Little Buntings *Emberiza pusilla* was very good.

Takksigelser

En stor takk rettes til Oskar K. Bjørnstad (administrator for *fugler.net*) og Vegard Bunes (sekretær for Feltornitologene) for tilgang og tilrettelegging av data fra de respektive basene. Takk til Magne Myklebust for korrekturlesing og annen nyttig hjelp, og til Paul Shimnings for korrekturlesing av engelsk sammendrag. Vi ønsker også å rette en stor takk til våre kontaktpersoner i landets LRSK-er for godt samarbeid og stor velvilje i forbindelse med våre mange henvendelser. Takk også til alle ivrige ornitologer der ute. Uten deres innsats i felt samt vilje til å rapportere funnene, ville dette blitt en svært mager rapport.

NFKFs adresse

Tore Reinsborg, Brattvollvegen 6, N-7056 Ranheim.
E-post: tore@birdlife.no evt. treinsborg@hotmail.com